

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи

магістерського рівня вищої освіти

УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ БАНКУ В
СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ (НА
ПРИКЛАДІ АТ «ОЩАДБАНК»)

Виконав:

студент 7-го курсу 1 групи
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська
справа страхування та фондовий ринок»
заочної форми навчання
Фільварковий Іван Васильович

Керівник:

Доцентка, кандидатка економічних наук
Заячківська Оксана Василівна

Рецензент:

Доцентка, кандидатка економічних наук
Ляхович Ольга Олександрівна

Рівне – 2024 року

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра фінансів та економічної безпеки

Рівень вищої освіти _____ (другий) магістерський

Галузь знань: _____ 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри фінансів та
економічної безпеки**

“ _____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я **НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Фільваркового Івана Васильовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління ліквідністю та платоспроможністю банку в системі забезпечення його фінансової стабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк»)
керівник роботи Заячківська Оксана Василівна к.е.н., доцент кафедри фінансів та економічної безпеки

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Національного університету водного господарства та природокористування від «28» жовтня 2024 р. № 753

2. Строк подання студентом роботи 16 грудня 2024 р.

Вихідні дані до роботи Закони та інші нормативно-правові документи України, наукові праці та публікації вчених, статистична інформація, фінансові звітні документи АТ «Ощадбанк».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ, Розділ 1. Теоретичні основи платоспроможності і ліквідності банку, Розділ 2. Практичні аспекти управління фінансовою стійкістю АТ «Ощадбанк» через призму ліквідності та платоспроможності, Розділ 3. Напрями підвищення ролі ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» у забезпеченні його фінансової стабільності, Висновок, Список використаної літератури. Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Актуальність теми, мета, об'єкт, предмет та новизна дослідження. 2. Основні техніко-економічні показники діяльності АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках 3. Аналіз активу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 4. Структура основних статей активу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 5. Аналіз зобов'язань АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 6. Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 7. Розрахунок економічних нормативів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 8. Динаміка економічних нормативів та ліквідності АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 9. Розрахунок окремих коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках та прогноз банкрутства. 10. Динаміка показників коефіцієнтів фінансової стабільності АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках. 11. Напрями покращення фінансової стабільності АТ «Ощадбанк. 12. Прогнозовані показники ліквідності АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	к.е.н., доцент Заячківська О. В.		
2	к.е.н., доцент Заячківська О. В.		
3	к.е.н., доцент Заячківська О. В.		
3.3	д.е.н., професор, Грицюк П.М.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Пошук літератури	29.10-30.10	
2	Написання вступу	31.10	
3	Написання 1 розділу	01.11-10.11	
4	Написання 2 розділу	11.11-18.11	
5	Написання 3 розділу	19.11-30.11	
6	Написання висновку	01.12-05.12	
7	Перевірка та оформлення роботи	06.12-15.12	
8	Представлення на кафедру дипломної роботи	16.12	

Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота магістерського рівня вищої освіти «Управління ліквідністю та платоспроможністю банку в системі забезпечення його фінансової стабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк») / І. В. Фільварковий. Рівне : НУВГП, 2024. 89 с.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем забезпечення зміцнення фінансової стабільності банку. Розкрито сутність ліквідності та платоспроможності банку. Проведений аналіз фінансово-економічної діяльності АТ «Ощадбанк» та здійснена оцінка її фінансової стабільності. Обґрунтовано напрями підвищення ролі ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» у забезпеченні його фінансової стабільності.

Ключові слова: ліквідність, платоспроможність, фінансова стабільність, банківська установа.

ANNOTATION

Qualification thesis of the master's level of higher education «Management of liquidity and solvency of the bank in the system of ensuring its financial stability)» / I. V. Filvarkovy/ Rivne: NSUGP, 2024. 89 p.

The qualification work is devoted to solving theoretical, methodical and practical problems of ensuring the strengthening of the bank's financial stability. The essence of the bank's liquidity and solvency is revealed. An analysis of the financial and economic activity of JSC «Oschadbank» was carried out and an assessment of its financial stability was carried out. The directions for increasing the role of liquidity and solvency of JSC «Oschadbank» in ensuring its financial stability are substantiated.

Keywords : liquidity, solvency, financial stability, banking institution.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ І ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ.....	9
1.1. Економічна сутність платоспроможності та ліквідності банку.....	9
1.2. Методичні підходи до аналізу платоспроможності та ліквідності банку.....	17
1.3. Інструменти та механізми управління платоспроможністю і ліквідністю банку.....	25
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ «ОЩАДБАНК» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ.....	33
2.1. Загальна фінансово-організаційна характеристика банку.....	33
2.2. Аналіз платоспроможності та ліквідності банку.....	39
2.3. Оцінка фінансової стабільності банку.....	46
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АТ «ОЩАДБАНК» У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ.....	58
3.1. Заходи зміцнення фінансової стабільності банку.....	58
3.2. Напрями підвищення механізму забезпечення ліквідності банку....	63
3.3. Застосування математичного інструментарію моделювання управління фінансової стабільності банку.....	68
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах зростання глобальних викликів, вітчизняні банківські установи наразі змушені працювати під впливом зростаючих ризиків, характерних для банківської діяльності. З огляду на це наголошується на фінансовій стійкості банку, яку можна визначити через такі базові якісні характеристики, як ліквідність та платоспроможність.

Враховуючи численні дослідження вищезазначених питань та поширеність дестабілізуючих процесів в економіці, все більшого значення набуває прийнятний рівень ліквідності та платоспроможності банківської установи в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Мета полягає в тому, щоб краще зрозуміти суть цих категорій, зокрема, їх вплив на загальний фінансовий стан банку та наслідки погіршення ключових показників.

Крім того, важливо описати методологічні принципи, на яких базується аналіз ліквідності та платоспроможності банківської установи. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення в аналізі показників відіграє безпосередню роль у збільшенні кількості ключових принципів, що регулюють його основні засади та особливості. Так само, перш ніж аналізувати діяльність банківської установи, першим кроком є створення фінансово-економічного паспорта, який дає змогу ідентифікувати великі дані про банк та фактори, на основі яких він працює.

Щоб повністю зрозуміти, як банк виконує свої функції, важливо провести фінансово-економічний аналіз його фінансового стану та показників, які можуть характеризувати властиві тенденції протягом певного періоду. У подальшому доцільно визначити ліквідність та платоспроможність банківської установи шляхом розрахунку відповідних коефіцієнтів та нормативів, встановлених регулятором, висвітлених у актуальній літературі. З огляду на результати такого аналізу, необхідно терміново розглянути, як посилити вплив цих показників, враховуючи відмінності в середовищі, слабкі місця та особливості окремих банків загалом. Тому, зважаючи на важливість дослідження окреслених питань, обрану тематику кваліфікаційної роботи можна вважати актуальною.

Поняттями «ліквідності банківської системи», «ліквідності банку», «прибутковості банку» займалося багато вітчизняних і зарубіжних вчених. Зокрема, такі науковці, як О. Дзюблюк, І. Івасів, О. Криклій, В. Міщенко, А. Мороз, Л. Примостка, М. Савлук. Питання ліквідності було успішно порушено після запровадження нових стандартів Базеля III у регулюванні банківської практики такими авторами, як Г. Карчева, О. Іваницька, А. Нікітін, О. Павлюк, В. Ткачук. Знову питання ліквідності стало актуальним у період коронакризи, а саме в працях А. Гулеватої, О. Лактіонової. Аналізом зв'язку між ліквідністю та прибутковістю займалися А. Бурковська, В. Демиденко, О. Сирчин та ін.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідити теоретико-методологічні аспекти, які складають основу аналізу ліквідності та платоспроможності банківської установи, проаналізувати стан ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» та виокремити шляхи їх зміцнення.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні *завдання*:

- вивчити сутність понять ліквідності та платоспроможності банківської установи;
- визначити роль показників ліквідності та платоспроможності банківської установи та зазначити методологічні засади їх аналізу;
- ознайомитися з даними управлінського та звітного забезпечення ліквідності та платоспроможності банківської установи;
- провести фінансово-економічний аналіз діяльності АТ «Ощадбанк»;
- оцінити ліквідність та платоспроможність АТ «Ощадбанк»;
- окреслити шляхи зміцнення ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» в умовах зміни зовнішнього середовища.

Об'єктом дослідження є ліквідність та платоспроможність АТ «Ощадбанк», які підлягають аналізу. *Предметом дослідження* є поняття ліквідності та платоспроможності банківської установи, здійснення їх аналізу та пошук шляхів їх зміцнення на прикладі АТ «Ощадбанк».

У процесі роботи над даною кваліфікаційною роботою з метою максимально повного представлення зазначених питань було використано *такі*

методи : аналіз та дедукція – при здійсненні фінансового аналізу, оцінці ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк»; синтез та індукція – при розробці фінансово-економічного паспорту АТ «Ощадбанк» та визначенні шляхів зміцнення ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк»; описовий метод – при викладенні сутності понять ліквідності та платоспроможності, ролі ліквідності та платоспроможності для банківської установи та методологічних основ їх аналізу; табличний метод – при висвітленні основних даних діяльності АТ «Ощадбанк», розрахунках показників прибутковості, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк»; середнього арифметичного – для коефіцієнтів ліквідності та фінансової стабільності АТ «Ощадбанк», і графічний метод – при відображенні факторів впливу на ліквідність банківської установи, структури активів, власного капіталу та зобов'язань у 2021 – 2023 роках.

Практичне значення отриманих результатів. Результати, отримані внаслідок опрацювання теми даної кваліфікаційної роботи, можуть бути використані для проведення більш детальних досліджень основних засад та специфіки аналізу ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк», удосконалення методики його здійснення та пошуку сучасних способів зміцнення стану даних показників.

Апробація отриманих результатів. Результати досліджень, що включені до даної кваліфікаційної роботи:

оприлюднені на II Міжнародній науково-практичній конференції «Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання», яка відбулася 15 листопада 2024 року в Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне);

підготовлена стаття на тему : «Вплив ліквідності та платоспроможності банку на його фінансову безпеку»;

1 місце у 1 турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 2024 – 2025 н.р.

Публікації. Результати дослідження опубліковані у збірнику тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання»;

подана стаття на тему : «Вплив ліквідності та платоспроможності банку на його фінансову безпеку» до колективної монографії «Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України» / Мельник Л. В., Савіна Н. Б. та ін. НУВГП. 2024. Частина 5.

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 89 сторінках друкованого тексту, у тому числі 19 таблиць, 16 рисунків та 9 додатків. Список використаних джерел містить 91 найменувань і поданий на 12 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ І ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

1.1. Економічна сутність платоспроможності та ліквідності банку

Між фінансовою стабільністю банківської системи України та показниками ліквідності, прибутковості, капіталу та ризиків банку існує тісний зв'язок, якому в наш час приділяється все більша увага. У довоєнний період, насамперед під час кризи COVID-19, було доведено, що банки можуть досягати значних результатів, використовуючи високоцінні показники ліквідності, тому було критично важливим приділяти увагу ліквідності. Завдяки досить високому запасу ліквідності банківська система України продовжує функціонувати на сучасному етапі її розвитку. Питання, яке піднімають банки, полягає в тому, що коли вони збільшують ліквідність і залучають великі суми готівки на власні рахунки, вартість їхніх прибутків зменшується, що збільшує ймовірність встановлення неплатоспроможності, без жодного захисту від відповідальності за зобов'язаннями, на даний момент. Враховуючи різноманітність підходів вітчизняних та зарубіжних дослідників до трактування поняття «ліквідність», на сьогодні не сформовано єдиного сталого визначення. Проте в цілому можна відзначити, що ліквідність банку достатня для задоволення набору вимог щодо платіжних зобов'язань та готовності кредитувати на вимогу клієнтів.

Ліквідність банку через його здатність конвертуватися в готівку або інші легко деноміновані активи без значної втрати вартості є важливою для забезпечення фінансової стабільності з метою виконання нормативних вимог [42]. Концепція ліквідності є важливою для забезпечення власної стабільності банку та довіри клієнтів та учасників ринку. Слід зазначити, що дотепер у науковій літературі немає єдиної думки щодо визначення поняття ліквідності банку. Тому доцільно розглянути найпоширеніші з них у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «ліквідність банку» різними науковцями

Автор	Визначення
1	2
Гайдак К. М., Люта О. В. [6]	тобто його здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання, якщо є здатність продовжувати свою діяльність. Іншими словами, вартість грошових коштів банку, які можуть бути швидко мобілізовані з інших джерел, дозволяє своєчасно виконувати зобов'язання, відображені в пасивах балансу
Коваленко В. В. [32]	здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання завдяки балансу між умовами та погашенням інвестованих активів та умовами та коштами зобов'язань, а також використання умов та коштів інших джерел
Косарева І.П., Крамська Д. О. [34]	це «здатність вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання.... і науковці, визначаючи цю категорію, відзначають, що умовами досягнення достатнього рівня ліквідності є «баланс між умовами та сумами викупу розміщених активів і термінами та суми зобов'язань, у тому числі умови та розміри інших джерел та напрями використання коштів»
Лис І. [79]	узагальнює якісні характеристики діяльності банку, які характеризують його надійність та здатність гарантувати своєчасне виконання своїх зобов'язань
Крилова В., Набок Р. [79]	здатність банку вчасно і без втрат виконувати свої зобов'язання, тобто відображає здатність банку своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед клієнтами банку
Міщенко В., Сомик А. [79]	своєчасне та повне виконання фінансових функцій банку відповідно до стратегії розвитку установи та ринкового попиту на банківські послуги для підтримки збільшення зайнятості та зростання
Литвинюк М., Демиденко В. [79]	основний показник захисту клієнта в ситуаціях, коли банк зобов'язаний якомога швидше погасити свій кредит

Так, Новосьолова О. С. [53] під ліквідністю банку розуміє, як одну з узагальнених якісних характеристик діяльності банку, яка визначає його надійність і здатність гарантувати своєчасне виконання своїх зобов'язань.

Павленко О., Чорношкур Я. [57] дотримуються концепції, згідно з якою «ліквідність банку – це здатність швидко і дешево конвертувати активи банку в готівку для виконання зобов'язань, що виникають». Ліквідність банку за словами Путінцевої Т. В., Барановського О. І. [68] – здатність банку своєчасно виконувати свої грошові зобов'язання, що визначається балансом між строками погашення коштів і строками погашення зобов'язань.

Сидорчук Я. Ю. [75] зазначає, що «Банківська ліквідність – це здатність банку вчасно без втрат виконувати свої зобов'язання перед вкладниками та кредиторами». За словами Шийко В. І. [91] «Ліквідність банку – це здатність банку своєчасно і в необхідному обсязі виконувати всі свої зобов'язання».

Христофорова О., Мінасян М.; ліквідність банку – це «загальна сума грошей на кореспондентських рахунках фінансових організацій у центральному банку разом із грошовою базою» [84, с. 110]. Ліквідністю банку Краснова І., Громницька І. вважають «сумою всіх ліквідних коштів, що відображають розрахункові та видаткові можливості країни, а також здатність видавати нові позики» [37, с. 344].

Фурньє А. вважає, що ліквідність банківської системи «з одного боку визначає рівень банківської заборгованості по відношенню до центрального банку та можливість фінансового ринку перераховувати її на центральний банк – з іншого» [24, с. 396].

Зверук Л., Руденко В. визначають ліквідність як «загальну здатність окремої інституції чи системи виконувати всі свої фінансові зобов'язання своєчасно, повно та постійно» [24, с. 395]. Цього ж підходу дотримується й ряд інших авторів, зокрема Стасишин А., Петик Л. [76], зазначаючи, що обов'язковою умовою ліквідності є збалансованість сум і строків оплати розміщення активів банку в сумах і строках зобов'язань.

Тоді як Мочерний С. вважає, що ліквідність банку – це «здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання; здатність конвертувати активи в готівку для оплати своїх зобов'язань». Цю точку зору підтримує Косарева І., яка розуміє банківську ліквідність як «здатність банку зазнавати непотрібних втрат шляхом конвертації власних активів у готівку за необхідною швидкістю в потрібний час

для залучення коштів від інших у потрібний час і повністю погасити всі свої зобов'язання і отримати гроші в будь-який час з незначними витратами» [34].

Колектив авторів в ролі Прутської О. О. та Візнюк В. Ю. вважають, що цю категорію слід розглядати за «здатністю своєчасно виконувати свої зобов'язання, якщо є можливість продовжувати свою діяльність». Науковці також пояснюють, що насправді «гарантією виконання зобов'язань є сума грошей, яка може бути залучена протягом короткого часу з різних джерел» [67, с. 846]

Ліквідність банківської системи в наукових працях визначається як «постійна здатність банківської системи своєчасно виконувати власні зобов'язання перед вкладниками, позичальниками, засновниками банківської установи, можливість залучення інвестиційних коштів, проведення депозитних і боргових операцій, поліпшення інвестицій, підвищення кредитоспроможності компаній і організацій».

Важливо підкреслити, що банківська ліквідність постійно змінюється під впливом попиту та пропозиції фінансових ресурсів. Таким чином, банк вважається ліквідним, якщо він має можливість безперервно та безперебійно поповнювати активні операції та ліквідну готівку в будь-який час шляхом позичання грошей на ринку за середньою ставкою або продажу активів без істотної втрати вартості.

Якщо вести мову про нормативно-правове забезпечення поняття «ліквідність банку», то варто відмітити, що воно окреслене у Постанові Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28.08.2001 р. № 368. Згідно з основними принципами цієї постанови, ліквідність банку відображається в здатності банку виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання, яка залежить від того, наскільки збалансовані активи і пасиви за термінами і відповідно погашенням, джерелом і способом використання умови фінансування та комісії (кредитні та інші витрати) [64],

Виходячи з цього визначення, можна сказати, що ліквідність і стан банківської установи залежать від забезпечення певної пропорції трьох компонентів : власного капіталу, залучених ресурсів і коштів, депонованих банківською установою, з оперативним і збалансованим управлінням як ключовими елементами.

З огляду на це можна дати власне визначення банківської ліквідності : це здатність банку швидко та ефективно конвертувати свої активи в готівку або інші легко конвертовані активи для виконання своїх фінансових зобов'язань у визначені терміни та на умовах.

Ліквідність банку є основою його стабільності, оскільки він здатний на належному рівні та з низькими витратами виконувати наступні функції :

- ймовірне виконання в майбутньому взятих зобов'язань, зокрема позабалансових статей;
- повернення грошей кредиторам, тобто інвесторам відповідно до дати погашення та до неї;
- оплата за замовленнями клієнтів;
- сплата випущених цінних паперів.

З огляду на вищезазначене, організація заходів з управління ліквідністю та ризиками ліквідності є одним із основних обов'язків центрального та комерційних банків. Така пріоритезація пояснює потужний вплив як на дефіцит, так і на надлишок ліквідності конкретної банківської установи та системи в цілому.

З огляду на це вільна ліквідність банків для прийнятного стану є різновидом рухової активності, яка залежить від зростання та стабільності банку та банківської системи, позиції національної грошової одиниці та ефективності заходів щодо зниження інфляції в країні.

Звернувши увагу на міжнародну практику управління банківською ліквідністю, головну роль в якій відіграють Базельські підходи до контролю та моніторингу ризику ліквідності банків, можна підкреслити доцільність їх діяльності і в Україні. За допомогою знання основних принципів міжнародних рекомендацій щодо управління ризиком ліквідності банки можуть краще

визначити елементи управління, які можуть бути спрямовані на вирішення проблеми дефіциту ліквідності в кризових ситуаціях.

Загалом, термін «платоспроможність» характеризується кількома значеннями, що демонструється платоспроможністю держави, банківської установи, страхової компанії та підприємства. Відповідно, платоспроможність – це здатність того чи іншого суб'єкта господарської діяльності виконувати свої зобов'язання. Сучасна економічна нестабільність ще більше актуалізувала необхідність підтримки платоспроможності установ банківської системи. Його платоспроможність та стан є доказом готовності банку виконувати свої зобов'язання та здатності ефективно працювати навіть у разі погіршення зовнішнього та внутрішнього середовища та наслідків їх впливу.

Тому стає цілком зрозумілим посилення теоретичної та практичної важливості цієї ролі в моніторингу платоспроможності банківської установи. Платоспроможність банку вимірюється його здатністю повністю та вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, що має вирішальне значення для збереження довіри клієнтів і партнерів.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день у науковій літературі існують різні трактування платоспроможності банку (табл. 1.2). Узагальнюючи визначення поняття наведені в табл. 1.2 платоспроможність банку можна змінити відповідно до зобов'язань щодо зонування перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами в установлених термінах, щоб вона була стабільною, і могли отримати кращу продуктивність у порогових значеннях і нестабільності економіки.

Судячи з досліджень, теорії та практики, основи підтримки банківської платоспроможності не були розглянуті належним чином, і для розкриття її суті та пошуку фокусу з більш високим рівнем ефективності та точності інтерпретації необхідно більш точного її трактування.

Що стосується самої категорії платоспроможності банківської установи, то важливо зазначити, що вона наділена певними ознаками відповідно до загального визначення цього поняття.

Таблиця 1.2

Визначення поняття платоспроможність банку різними науковцями

Автор	Визначення поняття
1	2
Дуброва Н.П., Іванова В.І. [21]	Здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання для швидкого повернення
Марченко О. В., Линьова В. Д. [47]	Здатність банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед кредиторами
Павленко О., Чорношкур Я. [57]	Наявність у банку готівки та її еквівалентів, достатніх для здійснення платежів
Сидорчук Я. Ю. [75]	Здатність банку своєчасно погашати короткострокові зобов'язання позичальника наявними коштами
Холодна Ю., Попова Ю. [83]	Наявність коштів у банку для повного та своєчасного погашення кредитів у частині платежів та інших фінансових операцій, тобто здатність виконувати власні зобов'язання
Шептуха О. [90]	Здатність банку безперебійно виплачувати свої кредити у встановлені терміни

Платоспроможність банку характеризує його здатність своєчасно і в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Водночас ліквідність дуже близька до цієї економічної категорії. Однак, порівняно з наведеними термінами, ліквідність характеризується меншим рівнем динамічності, оскільки при її формуванні з визначеної структури активів і джерел фінансування нечасто спостерігаються їх різкі зміни.

Хоча дані термінів можуть визначити, чи успішно банк організовує діяльність, пов'язану з виконанням фінансових зобов'язань, головна відмінність, що їх розділяє, пояснюється тим, що ліквідність розуміється як повне виконання всіх зобов'язань, а у випадку платоспроможності – власний капітал допомагає у виконанні всіх зобов'язань.

Рівень ліквідності та платоспроможності можна відобразити в наступних комбінаціях :

1. платоспроможність та ліквідність – ситуація, за якої банк здатний задовольнити фінансові потреби своїх клієнтів у цілому та зробити оцінку своїх загальних фінансових зобов'язань;

2. платоспроможність і неліквідність – при цьому варіанті розвитку подій банківська установа не в змозі одночасно погасити обсяг своїх зобов'язань у той строк їхнього погашення;

3. неплатоспроможність і ліквідність – у цьому випадку боргові зобов'язання можуть бути погашені банком своєчасно при купівлі кредитів ліквідності на міжбанківському борговому ринку;

4. неплатоспроможність та неліквідність – за цим варіантом банківська установа не може виконати обсяг зобов'язань, що, заважає їй виконувати свої основні функції у звичайному режимі.

Загалом є два варіанти, за якими банківська установа може стати неплатоспроможною. Як відомо, банк може заробляти гроші, надаючи фінансові кредити фізичним особам, корпораціям та іншим установам на основі вкладів клієнтів. Якщо банк зберігає свою спроможність погасити позики та виплатити заборгованість за рахунок резервів готівки, його операційний стан вважатиметься стабільним.

У 2023 році надлишкова ліквідність набрала нового імпульсу, який би зменшився, якби НБУ не запровадив нові правила обов'язкових резервів, створивши умови для збільшення строкових депозитів.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що ліквідність і платоспроможність банківської установи є досить спорідненими категоріями, які мають багато варіантів трактування. Крім того, у деяких групах можуть співіснувати різноманітні зовнішні та внутрішні фактори, що підкреслюють важливість розуміння цих концепцій.

Загалом, платоспроможність банку має вирішальне значення для стабільності валюти та її надійності на ринку. Здатність банку своєчасно та ефективно виконувати свої фінансові зобов'язання є запорукою збереження довіри клієнтів, інвесторів та учасників ринку. Висока платоспроможність

свідчить про хороше управління ризиками, ефективне управління активами та пасивами, а також адаптивність до змін економічного середовища. Низька платоспроможність може призвести до фінансових проблем, втрати довіри та потенційної ліквідності. Тому банки повинні забезпечувати високу платоспроможність шляхом управління фінансовими ресурсами та ризиками.

Таким чином, ліквідність і платоспроможність є двома ключовими факторами фінансової стабільності банку, але вони представляють різницю у фінансовій міцності. Ліквідність відображає здатність банку конвертувати в готівку або інші легко конвертовані активи в обмін на фінансові зобов'язання в межах визначених умов. Це означає, що ліквідність визначає, наскільки швидко банк може надати кошти для оплати своїх зобов'язань.

З іншого боку, платоспроможність вказує на здатність банку повністю виконувати свої фінансові зобов'язання, незалежно від його ліквідних активів. Вона визначає, якою мірою банк може забезпечити дотримання грошово-кредитної політики за рахунок своїх активів, руху грошових коштів, можливостей залучення нових коштів тощо.

Таким чином, головна відмінність між ліквідністю та платоспроможністю полягає в тому, що ліквідність означає наявність коштів достатньо швидко для виконання зобов'язань, тоді як платоспроможність означає загальну здатність банку виконувати свої фінансові зобов'язання в будь-який момент часу.

1.2. Методичні підходи до аналізу платоспроможності та ліквідності банку

Процес фінансового аналізу банку є важливим, оскільки він оцінює поточне та майбутнє управління банком, ефективність окремих видів операцій, а також пропонує розвиток нових видів операцій. За результатами фінансового аналізу вживаються заходи щодо підвищення фінансової стійкості банку.

Аналіз ліквідності дозволяє виявити потенційні та реальні тенденції, що вказують на погіршення ліквідності банку, проаналізувати негативні фактори впливу та вжити відповідних заходів для виправлення ситуації.

При аналізі ліквідності банку можна виділити такі цілі :

- виявлення факторів, що негативно впливають на ліквідність банку;
- уточнення системи розрахунку коефіцієнтів оцінки, виявлення та усунення можливих прорахунків під час розрахунку;
- виявляти наявні чи потенційні негативні тенденції погіршення ліквідності балансу банку та вживати відповідних заходів щодо їх зміни;
- розробка аналітичних матеріалів щодо впливу на ліквідність банку;
- сформулювати рекомендації керівництву банку та визначити стратегію розвитку за результатами аналізу

До методів оцінки ліквідності банку можна віднести: коефіцієнтний аналіз; аналіз грошових потоків; оцінку величини чистого вибуття зобов'язань банку; оцінку змін характеристики платоспроможності. Сутність зазначених методів та випадки їх застосування наведені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Методи оцінки ліквідності банку

Метод	Сутність методу	Застосування
Внутрішні методи		
Коефіцієнтний аналіз ліквідності балансу	Розрахувати залишок ліквідних активів і зобов'язань банку, які відображені в балансі	1. При управлінні ліквідністю у великих банках і банках, де неможливо проаналізувати потік коштів 2. При внутрішньому аналізі – з контролюючими органами
Аналіз грошових потоків	Розрахувати всі вхідні та вихідні грошові потоки на аналізовану дату	1. При управлінні ліквідністю більшості банків, які здатні організувати моніторинг та оцінку грошових потоків за операціями банку 2. Рідко використовується в зовнішньому аналізі, оскільки офіційний звіт банку не містить всієї необхідної інформації

Зовнішні методи		
Оцінка величини чистого вибуття зобов'язань банку	Розраховується обсяг ліквідних коштів, які потрібні банку в разі максимального зменшення зобов'язань банку	1. При управлінні ліквідністю середніми банками, які здійснюють велику кількість операцій, за неможливості використання методу аналізу платіжних потоків 2. При зовнішньому аналізі використовуються також активно, як і коефіцієнтний метод
Оцінка зміни характеристики платоспроможності банку	Оцінюються сигнали з ринку, які свідчать про погіршення платоспроможності	1. При управлінні ліквідністю як самостійний метод використовується дуже рідко, лише як додатковий індикатор 2. При зовнішньому аналізі використовуються переважно клієнти

Джерело: створено на основі [54]

На сьогодні не існує єдиного підходу до аналізу платоспроможності та ліквідності банку, але основні напрями та етапи різних методів є однаковими та можуть бути сформульовані в алгоритмі, наведеному на рис. 1.1.

I етап. Цей етап є підготовчим, на якому первинно визначається ліквідність банку та вирішується завдання визначення базису, відправної точки для подальшого аналізу.

II етап. Багато факторів впливають на ліквідність і фінансову стійкість банку. Тому, визначаючи негативні тенденції в ліквідності, фінансові аналітики повинні уважно аналізувати фактори, що призвели до негативної поведінки, і давати рекомендації щодо зміни політики банку з метою їх запобігання. Тому основною метою другого етапу аналізу є вивчення впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на політику банку в цілому та на ліквідність, зокрема.

III етап. На цьому етапі аналіз виконується методом аналізу коефіцієнтів. Суть методу полягає в розрахунку ряду коефіцієнтів, аналіз яких враховує постійні зобов'язання комерційного банку та потребу в додаткових коштах.

Коефіцієнти розраховуються сумарно або окремо по статтях як співвідношення активів і пасивів. Так само існує ряд коефіцієнтів і нормативів, які є обов'язковими і використовуються ЦБ для контролю за рівнем ліквідності та платоспроможності кредитних організацій.

I етап	Оцінка фінансового стану банку щодо ліквідності та платоспроможності
II етап	Факторний аналіз негативних впливів на ліквідність і платоспроможність банку
III етап	Розрахунок та аналіз коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності
IV етап	Оцінка ефективності стратегій управління активами та пасивами
V етап	Надання рекомендації щодо кращого управління ліквідністю та платоспроможністю банку

Рис. 1.1. Етапи аналізу ліквідності та платоспроможності банку

Джерело : створено на основі [2, 4, 6, 12]

IV стадія. На цьому етапі оцінюється ефективність стратегії управління активами і пасивами. Для підтримки оптимального рівня ліквідності слід розробити таку структуру балансу, за якої активи, не втрачаючи вартості, можуть бути згодом конвертовані в готівку в міру зростання потреби в пасивах. Тому структурний аналіз активів і пасивів банку необхідний для аналізу ліквідності. За ступенем ліквідності активи банку поділяються на такі групи : високоліквідні активи, ліквідні активи, активи довгострокової ліквідності, найменш ліквідні або неліквідні активи.

V стадія. На цьому етапі формулюються рекомендації щодо управління ліквідністю, які підтверджуються аналізом ліквідності банку.

Підсумовуючи, слід зазначити, що наведено та охарактеризовано методи аналізу (оцінки) та управління банківською ліквідністю відповідно до специфіки діяльності комерційних банків.

Для перевірки платоспроможності розраховуються нормативи капіталу (мінімальний регулятивний капітал, достатність основного капіталу та регулятивного капіталу).

Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1) є сумою основного та додаткового капіталу банку (1.1). Вартість управління капіталом визначається Національним банком України і має становити не менше 200 млн. грн.

$$PK = OK + ДК - В \quad (1.1)$$

Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) відображає здатність банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями, що впливають з торгових, позикових чи інших фінансових операцій. Він розраховується як відношення регулятивного капіталу до загальної балансової вартості активів і позабалансових зобов'язань, зважене на ступінь кредитного ризику після зменшення на суму забезпечення (1.2). Нормативне значення його не може бути меншим, ніж 10 відсотків.

$$H2 = PK / (A_p + C_{вп} + O_p \times 10 - НКР) \times 100\% \quad (1.2)$$

Норматив достатності основного капіталу (Н3) застосовується для визначення здатності банку захистити позичальників і вкладників від непередбачених збитків, яких банк може зазнати у своїй діяльності залежно від величини різних ризиків. Норматив розраховується з використанням співвідношення основного капіталу до суми активів і позабалансових зобов'язань,

зважених на коефіцієнти кредитного ризику (1.3). Нормативне значення НЗ має становити не менше 7 відсотків.

$$НЗ = ОК / (A_p + C_{вп} + O_p \times 10 - НКР) \times 100\% \quad (1.3)$$

При визначенні платоспроможності банку його активи групуються з урахуванням факторів ризику. Згідно з прийнятою термінологією, достатність капіталу характеризує ступінь покриття ризику активів власним капіталом і служить мірою здатності банку захищати інтереси позичальників та інвесторів.

Ліквідність банку оцінюється з урахуванням нормативів ліквідності (коефіцієнт покриття ліквідністю, коефіцієнт короткострокової ліквідності, коефіцієнт стабільного чистого фінансування).

Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) вказує на рівень стійкості банку до короткострокових шоків ліквідності (характерне явище під час кризи, коли відбувається великий відтік коштів клієнтів). Передбачається, що коефіцієнт ефективних ліквідних активів банку буде досягнутий протягом 30 днів після збільшення відтоку грошових коштів (1.4). Нормативне значення LCR (згідно з нормами Європейського Союзу) встановлено на рівні 100 відсотків.

$$LCR = ВЛА / ЧВ \quad (1.4)$$

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) визначає мінімальний рівень ліквідності банку протягом одного року. Норматив розраховується як відношення обсягу доступного стабільного фінансування (ASF) виходячи зі структури ресурсної бази банку, а також терміновості, отриманих коефіцієнтів стабільного фінансування (RSF) (1.5). Нормативне значення NSFR має становити не менше : 80% – 1 квітня 2021 року, 90% – 1 жовтня 2021 року та 100% – 1 квітня 2022 року.

$$NSFR = ASF/RSF \times 100\% \quad (1.5)$$

Для оцінки кредитних ризиків банківської діяльності розраховують нормативи кредитного ризику (норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, норматив великих кредитних ризиків, норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами).

Норматив максимального кредитного ризику на одного контрагента (Н7) встановлений для обмеження кредитного ризику, який виникає через невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань. У стандарті зазначено, що всі вимоги банку до контрагента або групи пов'язаних контрагентів і всі фінансові зобов'язання, надані банком контрагенту або групі пов'язаних контрагентів, визначаються відношенням до регулятивного капіталу банку (1.6). Нормативне значення Н7 не повинно перевищувати 25%.

$$H7 = Z_c / PK \times 100 \% \quad (1.6)$$

Стандарт великих кредитних ризиків (Н8) застосовується для обмеження концентрації кредитного ризику для контрагента або групи пов'язаних контрагентів. Норматив визначається як відношення всіх основних кредитних ризиків контрагентів до групи контрагентів, загальної кількості пов'язаних з банком осіб до регулятивного капіталу банку (1.7). Нормативне значення Н8 не повинно перевищувати 8 розмірів регулятивного капіталу банку.

$$H8 = Z_v / PK \times 100 \% \quad (1.7)$$

Норматив підвищеного кредитного ризику за операціями, пов'язаними з банком (Н9), визначається заходами банку щодо мінімізації операцій, пов'язаних з банком. Стандарт – це вартість активів за вирахуванням загальної грошової та балансової амортизації всіх банківських позик, наданих пов'язаним з банком особам (1.8). Нормативне значення Н9 не повинно перевищувати 25 відсотків.

$$H9 = Z_{in} / (OK + ДК - B1) \times 100 \% \quad (1.8)$$

З метою забезпечення контролю за інвестиційною діяльністю банків розраховують нормативи інвестування (норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою, норматив загальної суми інвестування).

Для обмеження ризиків, пов'язаних із прямою та/або опосередкованою участю банку в статутному капіталі окремої юридичної особи, встановлено норматив інвестування в цінні папери окремо для кожної установи (Н11). Норматив визначається як сума, спрямована на придбання окремих акцій (паїв, часток) та інвестиційних сертифікатів для кожної установи за рахунок регулятивного капіталу банку (1.9). Нормативне значення Н11 не має перевищувати 15 відсотків.

$$H11 = K_{in} / PK \times 100\% \quad (1.9)$$

Норматив сукупних інвестицій (Н12) встановлений для обмеження ризиків, пов'язаних із прямою та/або опосередкованою участю банку в статутних капіталах юридичних осіб. Нормою є те, що на будь-яку юридичну особу, яка вклала в придбання акцій (паїв) та інвестиційних сертифікатів, поширюється регулятивний капітал банку (1.10). Нормативне значення Н12 не повинно перевищувати 60 відсотків.

$$H12 = SK_{in} / PK \times 100\% \quad (1.10)$$

Для оцінки валютних ризиків відкриті довгі та короткі валютні позиції банку аналізуються за відповідними показниками. Ліміт загальної відкритої ліквідності банку (Л13) – це відношення загальної вартості банку в усіх іноземних валютах у гривнях до регулятивного капіталу банку.

Валютна позиція – це співвідношення вимог банку (балансових і позабалансових) і зобов'язань (балансових і позабалансових) у кожній іноземній валюті. Якщо вони рівні, позиція вважається закритою, якщо вони не рівні,

позиція вважається відкритою. Відкрита позиція є короткою, якщо придбані фінансові зобов'язання перевищують вимоги, і довгою, якщо придбані фінансові вимоги перевищують зобов'язання (1.11). Нормативне значення Л13 (Л13-1, Л13-2) має бути не більше ніж 15 відсотків.

$$\text{Л13 (Л13-1, Л13-2)} = \text{ВПБ} / \text{РК} \times 100\% \quad (1.11)$$

Слід зазначити, що коефіцієнтний метод вимірювання платоспроможності та ліквідності банків є найпростішим з точки зору управління ліквідністю в нерозвиненому банківському секторі. Разом з цим, метод коефіцієнтного аналізу має свої переваги та недоліки.

Перевагами методу є : метод дозволяє уникнути порушень нормативу балансу банку, встановленого правилами; дозволяє своєчасно керувати відповідно до вказівок щодо ліквідності, включаючи заходи з певних операцій, які впливають на коефіцієнти; враховує відповідальність і підзвітність всієї структури банку, в тому числі їх спрямованість на дотримання лімітів, нормативів ліквідності; не потребує великих грошових витрат на процес аналізу та оцінки.

До недоліків можна віднести : метод може вимагати необхідності узагальнення даних для розрахунку норм; не дозволяє визначити цінову складову ризику; результати можуть бути абстрактними і неточними, оскільки показники розраховуються на основі загальнобалансових показників; розрахувати показники для більшості періодів не представляється можливим.

1.3. Інструменти та механізми управління платоспроможністю і ліквідністю банку

Як зазначалося в попередніх підрозділах, управління ліквідністю є необхідним завданням для довгострокового функціонування банку, яке має на меті завжди забезпечувати достатній рівень банківської ліквідності за низьких витрат. Як випливає з першого підрозділу роботи, ліквідність значною мірою

визначає платоспроможність банку. Однак останнє також залежить від інших факторів, наприклад :

- розміру капіталу;
- спеціалізації та диверсифікації банківських послуг;
- загального рівня ризику діяльності;
- співвідношення власних і залучених коштів.

Щоб уникнути підвищення ризику ліквідності, керівництво банку в своїй діяльності використовує певні рекомендації:

- пріоритет ліквідності;
- звітність та консультування з питань банківської діяльності;
- продовження аналізу потреби в ліквідності;
- моніторинг ризику ліквідності при здійсненні банківської діяльності.

Загалом система управління ліквідністю банку складається з двох основних частин : стратегічного прогнозування та планування та оперативного моніторингу та управління ліквідністю. Крім того, при розробці підсистеми стратегічного планування система повинна відповідати обраній банком стратегії розвитку. З точки зору ліквідності, існує два основних класи стратегій : стратегія максимізації прибутку, яка веде до накопичення прибуткових активів, що призводить до навмисного збільшення ризику дисбалансу ліквідності; і стратегія зниження ризику та підтримки рівня прибутку.

Підсистема оперативного моніторингу та управління ліквідністю призначена для визначення поточних потреб у ліквідних готівкових коштах і забезпечення кращих результатів.

Так само при створенні системи управління ліквідністю ефективність оцінюється за такими двома критеріями :

- Швидкість конвертації активів у готівку;
- Витрати на підтримку необхідного рівня ліквідності.

Загалом у теорії фінансового аналізу виділяють три основні стратегії управління ліквідністю :

- Управління ліквідністю активами (заміщення активів);
- Ліквідність шляхом пасивного управління (позики з ліквідних активів);
- Управління ліквідністю активів і пасивів (стратегія збалансованого управління ліквідністю).

Стратегія трансформації активів передбачає створення достатньої кількості високоліквідних активів, які, якщо потрібні ліквідні грошові кошти, будуть продані (конвертовані в готівку), доки ця потреба не буде задоволена. Ця стратегія вважається менш ризикованою через часте виробництво великої кількості високоліквідних активів, однак вона також є дорогою через їх низьку прибутковість і витрати на створення такої ресурсної бази. Враховуючи обрану стратегію конвертації активів, банк повинен провести аналіз динаміки ціни обраного високоліквідного активу на фінансових ринках для можливості вибору декількох типів активів та прогнозування швидкості погашення; банк обирає ставку із загальними активами добре ліквідних для забезпечення ефективності діяльності банку з урахуванням мінливості ресурсної бази.

Стратегія запозичення ліквідних засобів полягає в підтримці ліквідності шляхом запозичення зовнішніх коштів. Такий підхід дозволяє банку створити базу активів на основі своїх прибутків, а не ліквідності, як у стратегії трансформації активів. Однак такий підхід призводить до волатильності ліквідності, оскільки запозичення здійснюється після потреби в ліквідних коштах, що також призводить до виникнення ринкових і цінових ризиків, залучення ресурсів. Необхідною умовою реалізації даної стратегії є високі темпи зростання грошового ринку, що дає можливість банку своєчасно залучати необхідний обсяг ліквідних коштів. Основними джерелами залучення ліквідних коштів для банку є депозитні сертифікати, міжбанківське кредитування, операції РЕПО та ін. Отже, залежно від пропозиції, доступної на ринку, вартість використання такої стратегії може бути вищою або нижчою, ніж інші варіанти. Крім того, банку з проблемами

ліквідності буде важче отримати ресурси на ринку, а процентні витрати на ці ресурси будуть вищими. За умови застосування такої стратегії банк повинен прогнозувати вартість ресурсів на фінансових ринках і підтримувати ліквідну позицію; аналіз руху грошових потоків банку для прогнозування необхідності залучення ліквідних коштів у майбутньому; проводити регулярний аналіз продуктів на фінансовому ринку для отримання найбільш привабливих джерел з точки зору ціни, доступності, типу продукту, нормативних вимог та існуючих ринкових обмежень.

Третій підхід – управління збалансованою ліквідністю, є поєднанням двох попередніх стратегій. Таким чином, частина потреби у ліквідних ресурсах забезпечується потужними фінансовими активами через запозичення частини – зовнішніх ліквідних ресурсів. Головною перевагою цієї стратегії є її гнучкість, тому ви можете частково усунути недоліки кожної окремої стратегії, залежно від зовнішніх ефектів. Однак, щоб використовувати цю стратегію, банку необхідно розробити більш широку аналітику та прогнозування. Постійно аналізувати стабільність ресурсів і рівень різноманітності, як це визначено джерелами, знаходити необхідний баланс між джерелами фінансування та типом розподілу активів, виконувати аналіз банківських грошових потоків, прогнозувати майбутні потреби в ліквідних ресурсах і аналізувати умови фінансового ринку, оцінити умови ліквідності.

Ліквідність банку залежить насамперед від якості та структури портфеля його активів. Таким чином, за ступенем ліквідності активи поділяються на три основні групи :

- Високоліквідні – активи, які знаходяться в грошовому вигляді або можна легко конвертувати в готівку на грошовому ринку. До них належать готівка, банкноти, державні цінні папери та банківські метали.
- Ліквідні – активи, які можна конвертувати в готівку протягом короткого періоду часу (до 30 днів). До них відносяться банківські депозити, видані кредити і менш ліквідні цінні папери.

– Низька ліквідність – активи, які не можуть бути швидко конвертовані в готівку. До них відносяться прострочені та безнадійні кредити, основні засоби, нерухомість, безнадійні кредити, неринкові цінні папери тощо.

Структура активів і зміни в структурі залежать від певних факторів і вивчаються, щоб виявити закономірності та можливість передбачити майбутні зміни. Фактори поділяються на такі групи:

- сезонний – вказівка на зміни структури за певний проміжок часу (тиждень, місяць, квартал);
- структурний – відображає зміни в структурі активів групи банків;
- тренд – показує довгострокові тенденції щодо зміни структури ресурсів банку та екстраполюється на майбутні періоди;
- циклічні – ті, що відтворюють коливання ділової активності протягом економічного циклу.

Таким чином, враховуючи сезонно-циклічні коливання попиту на банківські продукти та наявність ресурсної бази, поживавлення або згортання економічної активності в окремі періоди року, що є наслідком довгострокових структурних змін банківських активів, банк традиційно може повідомляти про свої потреби. Однак слід зазначити, що для країн із низькою політичною стабільністю врахування цих факторів не завжди може точно передбачити потреби в ліквідних фондах. Якість і структура ресурсів банку відіграють не менш важливу роль для ліквідності банку, ніж структура його активів. Аналіз ресурсної бази банку дозволяє визначити, які строкові ресурси є в розпорядженні банку, і які тенденції зміни пропозиції відображаються на фінансовому ринку в цілому. Це безпосередньо впливає на ефективність портфеля активів банку.

Найбільшим джерелом багатства банку є гроші його клієнтів. Це більш доступний, досить дешевий, але трансформуючий ресурс. В основному його мінливість полягає в тому, що структура клієнтів банку неоднорідна і на їхній попит на банківські послуги значною мірою впливають фактори, що не залежать від банку. Для розуміння сталості клієнтської бази проведено аналіз динаміки строкових депозитів та депозитів до запитання в загальній структурі депозитів.

Порівнюючи зміни в діяльності окремих банків із загальною діяльністю банківської системи, можна зробити висновок про те, вдалося чи не вдалося банку створити стабільну ресурсну базу [34].

Для перевірки достатності ресурсної бази банку використовуватимуться такі показники :

- Рівень заповнення коштів на рахунку (тобто середня сума грошей, що залишилася на кінець періоду). Розраховується як відношення залишку на рахунку на кінець періоду до загальної дебіторської заборгованості за період.
- Індикатор тривалості зберігання рахунку. Розраховується на основі співвідношення середньої вартості коштів та середньої активності розпорядника за кількістю днів у вибраному періоді.

Для українських банків основними джерелами ліквідності є залишки на рахунках юридичних і фізичних осіб та довгострокові короткострокові валютні та політичні чинники, без довгострокових банківських ресурсів. Управляючи ліквідністю банку, керівникам часто доводиться приймати негайні рішення, які вплинуть на ефективність і прибутковість банку в довгостроковій перспективі. Це включає рішення про те, як управляти фінансами банку.

Касова позиція банку визначається як відношення загальної наявної готівки (включаючи кореспондентські рахунки та банківські рахунки) до загальної суми активів. Цей показник тісно пов'язаний із нормативами обов'язкового резервування, встановленими НБУ для забезпечення ліквідності банків. Обов'язкове бронювання включає наступні процедури :

- Підтримка ліквідності банку;
- Управління кількістю готівки в обігу;
- Своєчасні платежі відповідно до вимог банкірів.

Хоча обов'язкові резерви в банку фактично знижують реальний ризик для банківської системи в цілому, наявність таких резервів призводить до того, що банки не використовують частину своїх активів і, отже, не отримують частину можливого прибутку. Ця система має кілька недоліків, у деяких країнах дозволено інвестувати заощадження в державні цінні папери або деякі

заощадження оплачуються за рахунок банку, але зазвичай умови не дуже добрі порівняно з іншими варіантами використання грошей.

Нестача коштів на резервному рахунку призводить до збитків банку через накладення на нього штрафних санкцій, а надлишкові кошти не використовуються в операційній діяльності банку і тому не дають прибутку. Таким чином, основною метою управління коштами всередині банку є забезпечення дотримання вимог незалежно від відтоку коштів на резервних рахунках.

Першим кроком є визначення суми коштів, спрямованих на резервний рахунок відповідно до вказівок, встановлених Центральним банком. Визначивши цю суму, менеджери порівнюють її з наявними коштами. Якщо вони більше необхідного значення, це говорить про те, що ресурси можна використовувати для отримання додаткового прибутку. Якщо їх кількість менша за нормативне значення, керівництво має негайно ліквідувати статус недофінансованості, і виникає питання, звідки беруться кошти.

На джерело покриття дефіциту обов'язкових резервів впливають такі фактори : ризик джерел доходу; існування нормативних вимог і стандартів щодо використання певних інструментів на фінансовому ринку, які можуть обмежувати використання певних джерел; вихідна цінність; для покриття надзвичайного дефіциту; резервні рахунки необхідно своєчасно поповнювати; дані казначейства про національне фінансове середовище; методи прогнозування майбутніх доходів і витрат, пов'язаних із залученням коштів, обраних для майбутніх цілей збору коштів.

Окрім процедур, визначених для аналізу ліквідності банку, слід також враховувати фактори, зовнішні щодо ефективності банку, які також вказують на наявні або майбутні проблеми. До таких ознак належать : втрата суми вкладів; збільшення вартості запозичення грошей; труднощі в торгівлі цінними паперами на ринку; зниження ринкової ціни банків; зниження рейтингів платоспроможності та ефективності банку, опублікованих державними джерелами або авторитетними аналітичними агентствами; зниження попиту на відкриття нових банківських

рахунків, відсутність інтересу клієнтів до нових продуктів, зменшення активної клієнтської бази;

В Україні через стан економіки, все ще недостатню довіру до банків з боку клієнтів, нестабільний розвиток фондового ринку, політичну нестабільність та непередбачуваний стан фінансового ринку та економіки в цілому деякі з перерахованих джерел фінансування здебільшого недоступні для управління.

Після зниження ліквідності банк стикається з ризиком нестачі готівки, що може призвести як до втрати клієнтської бази, так і до ліквідації, після того, як починаються серйозні проблеми з ліквідною готівкою, тому майже неможливо відновити свою репутацію та довіру з боку клієнтів. Враховуючи це, керівництво банку має завжди забезпечувати достатній рівень ліквідності з мінімальними втратами. Тому інструмент управління ліквідністю, який використовує банк, є дуже важливим, особливо методи оцінки потреби в ліквідних коштах, достатність джерел їх поповнення для кожного банку, стратегії управління ліквідною позицією та інтеграція, взаємодія та вибір банку відповідають цілям банку. стратегія зростання.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ «ОЩАДБАНК» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

2.1. Загальна фінансово-організаційна характеристика банку

З 1991 року, коли Україна проголосила незалежність, Ощадбанк було відокремлено від Ощадбанку СРСР. 31 грудня 1991 року Ощадбанк зареєстровано в Національному банку України як самостійна банківська установа – Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України. Він був заснований на основі установ колишнього Сбербанку СРСР в Україні, попередником якого були Держтрудоощадкаси СРСР.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 1999 року та розпорядженням Президента України від 20 травня 1999 року Державний спеціалізований комерційний ощадний банк України було змінено на Відкрите акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» (скорочена назва — ВАТ «Ощадбанк»).

На виконання постанови Кабінету Міністрів України 7 червня 2011 року здійснено державну реєстрацію змін до Статуту ВАТ «Ощадбанк», які стосуються зокрема найменування банку. За п. 4 Статуту АТ «Ощадбанк» повне найменування банку : Публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України», скорочене – АТ «Ощадбанк». Ліцензія Національного банку України № 148 від 05.10.2011 року на право здійснення банківської діяльності. Засновником банку є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Під час політичної та економічної кризи 2014 – 2015 років Ощадбанк зазнав найбільших втрат. У 2014 році вони досягли 8,5 млрд. грн., а у 2015 році вони зросли до 12,2 млрд. грн. За словами тодішнього голови правління Андрія Пишного, найбільше збитків завдала анексія Криму Росією.

У 2015 – 2016 роках АТ «Ощадбанк» провів ребрендинг та змінив

маркетингову стратегію.

26.11.2018 року Міжнародна арбітражна рада винесла безпрецедентне рішення про стягнення з Російської Федерації \$1,3 млрд. на користь АТ «Ощадбанк».

8.05.2020 року було оголошено конкурс на посаду голови ради директорів банку. 17.06.2020 року головою правління Ощадбанку в другому турі обрано Наумова Сергія Володимировича, який на той час був Головою Правління Піреус Банку.

10 серпня 2020 року АТ «Ощадбанк» все ж захистив у суді свої права на знак «Сбербанк» для товарів і послуг. Під час судового розгляду було проведено 3 експертизи та розглянуто понад 100 клопотань сторін.

Довгий час банк залишався єдиним із 74 банків в Україні, який не був учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. У квітні 2022 року набрав чинності закон України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб», метою якого є підвищення довіри інвесторів до банківської системи та забезпечення її стабільності. Відповідно до цієї політики АТ «Ощадбанк» увійшов до ФГВФО.

З лютого 2022 року АТ «Ощадбанк» продовжив дію всіх своїх карток – до кінця березня 2024 року.

Станом на квітень 2024 року в Україні працює 1181 відділення АТ «Ощадбанк».

АТ «Ощадбанк», створене відповідно до закону. Він має право від свого імені набувати майнові та немайнові особисті права, укладати правочини (угоди, контракти), бути учасником арбітражного або судового розгляду (позивач, відповідач) у судах, третейських судах, Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торгово-промисловій палаті України та міжнародних судових інстанціях.

Банк здійснює діяльність з продажу, купівлі, володіння, користування та розпорядження майном, у тому числі будівлями, спорудами, обладнанням, інвентарем, коштами та валютою, що належать йому на правах власності. Він може володіти нерухомістю загальною вартістю не більше 25% капіталу банку.

Основним напрямком діяльності банку є надання банківських та інших фінансових послуг (крім страхових послуг і посередницьких операцій у сфері страхування), здійснення операцій з валютою, валютними і фондовими біржами, а також інші види операцій, не обмежені для банків.

Придбані АТ «Ощадбанк» активи є предметом правонаступництва та господарських операцій його власників. АТ «Ощадбанк» володіє, користується та розпоряджається своїм майном та коштами відповідно до призначення та предмета діяльності, визначеного Статутом. Економічно незалежний та повністю незалежний від органів державної влади та органів місцевого самоврядування у своїх функціях та діяльності.

Відповідно до своєї бізнес-моделі Ощадбанк є універсальним банком, який надає пріоритетне значення розширенню роздрібного, мікро-, малого та середнього бізнесу (ММСБ), утримуючи при цьому міцні позиції в корпоративному бізнесі. Станом на кінець 2023 року розподіл активів Ощадбанку наступний : 50% – інвестиційний портфель; 26% – чистий кредитний портфель; 24% – інші активи.

З початку 2024 року відновлено роботу у 26 відділеннях (Донецька область (12), Харківська область (4), Миколаївська область (3), Херсонська область (4), Одеська область (2), Київська область (1). Працюють 2 мобільні підрозділи в Донецькій області. Тимчасово припинено діяльність 147 відділень на тимчасово непідконтрольних територіях.

У кожному регіональному управлінні відкрито преміум-зони, загальна кількість яких налічує 69, а також преміум-центри.

У статусі працюючих обліковувалось 1158 відділень, діяльність 32 відділень тимчасово призупинено на непідконтрольній Україні території в зв'язку з активними бойовими діями і загрозою життю працівників та клієнтів. Обслуговування мешканців невеликих та віддалених населених пунктів здійснюється підрозділами дистанційного обслуговування. Відновлено обслуговування клієнтів в окремих, наближених до зони активних бойових дій населених пунктів, шляхом створення мобільних підрозділів.

Проведемо аналіз основних техніко-економічних показників, що характеризують діяльність АТ «Ощадбанк» наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники діяльності АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
	2021	2022	2023	абсолютне		відносне, %	
				2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи загальні	32421294	42046823	39147431	9625529	-2899392	129,7	93,1
Витрати загальні	31367077	41408481	33170949	10041404	-8237532	132,0	80,1
Чистий прибуток (збиток) за рік	1054217	638342	5976482	-415875	5338140	60,6	936,3
Усього активів	234971434	269274070	346535723	34302636	77261653	114,6	128,7
Рентабельність активів	0,004	0,002	0,017	-0,002	0,015	52,8	727,5
Рентабельність власного капіталу	0,05	0,03	0,21	-0,02	0,18	59,7	723,0
Продуктивність праці 1 працівника	43,0	32,5	321,7	-10,5	289,3	75,5	991,5
Чисельність працівників	24538	19671	18575	-4867	-1096	80,2	94,4
Усього власного капіталу	21887537	22181531	28724508	293994	6542977	101,3	129,5

Джерело : сформовано та розраховано на основі даних [82]

Як видно з таблиці 2.1 основні техніко-економічні показники АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках не мали стійкої тенденції. Загальні доходи у 2021 році становили 32421294 тис. грн., а у 2022 році вже – 32421294 тис. грн., що на 9625529 тис. грн. більше, ніж у попередньому році. У 2023 році вони

зменшилися на -2899392 тис. грн., порівняно з попереднім періодом, та становили 39147431 тис. грн.

Разом із доходами, відповідно, коливалися і витрати. У 2021 році вони становили 31367077 тис. грн., а у 2022 році збільшилися до 41408481 тис. грн., що на 10041404 тис. грн., більше попереднього 2021 року. У 2023 році витрати знизилися до 33170949 тис. грн., що становило на 8237532 тис. грн. Дана динаміка добре проглядається на рис. 2.1.

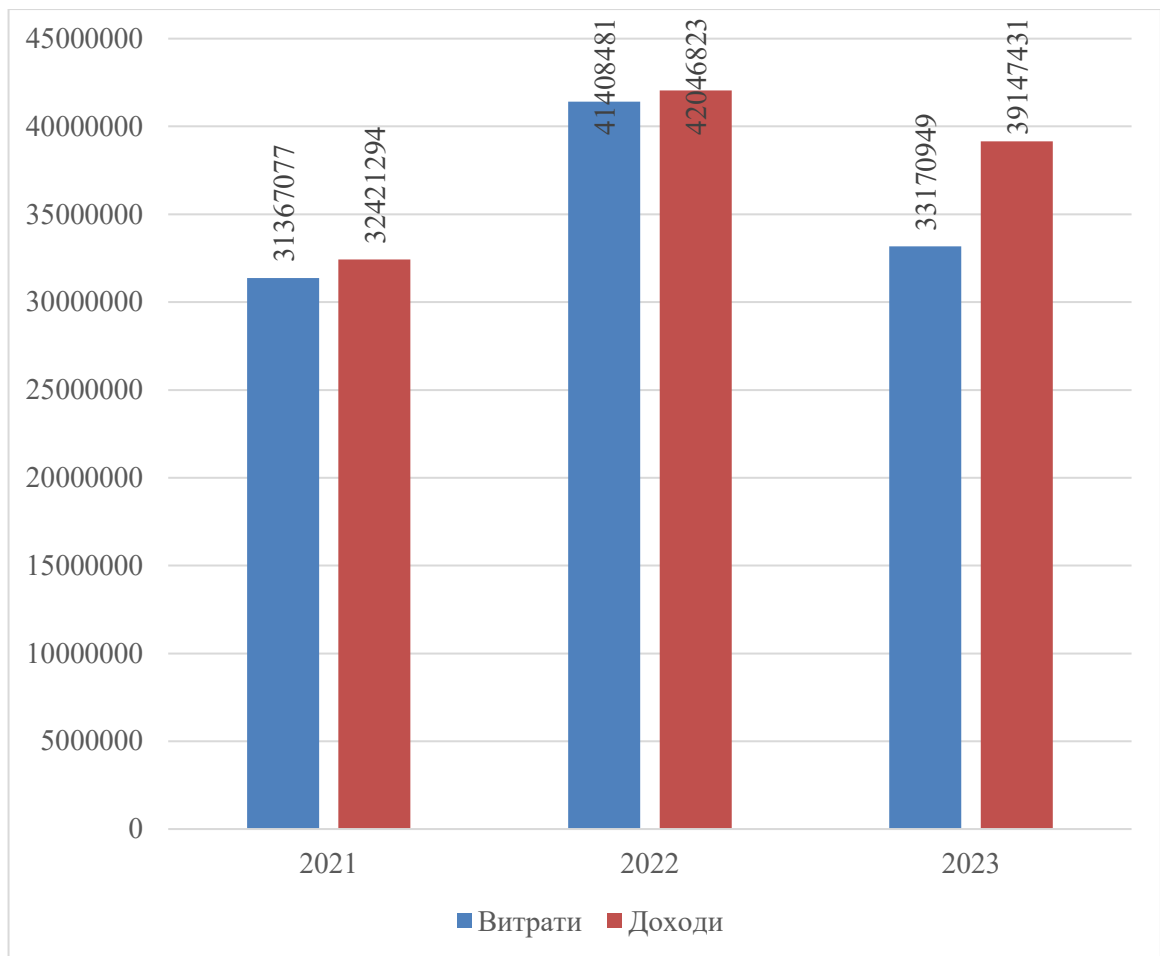

Рис. 2.1. Динаміка доходів та витрат АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Загальне коливання попередніх показників призвело до коливань чистого прибутку. У 2021 році банк мав прибуток у розмірі 1054217 тис. грн. Та вже у 2022 році отриманий прибуток у сумі 638342 тис. грн., що на 415875 тис. грн.

менше. А у 2023 році суттєво збільшився та становив 5976482 тис. грн. Дана динаміка відображена на рис. 2.2.

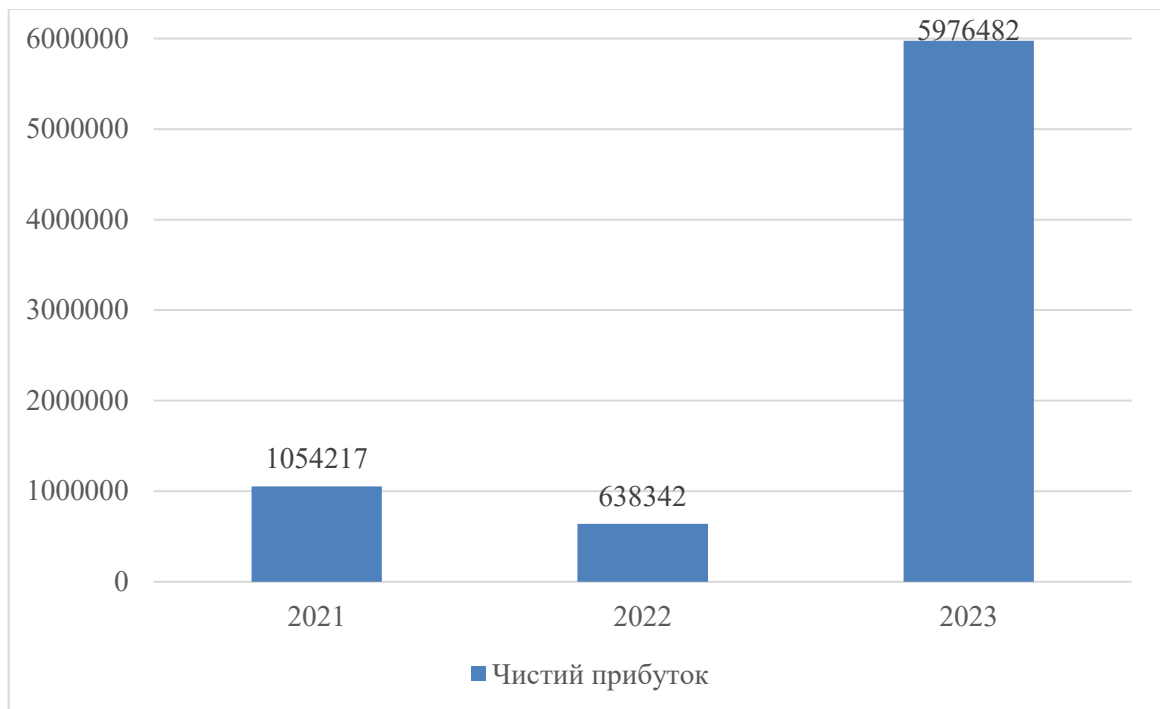

Рис. 2.2. Динаміка чистого прибутку АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Рентабельність активів у 2023 році була найвищою, це означає, що 1 грн. активів приносила прибуток банку у сумі 0,017 грн. У 2022 році коефіцієнт рентабельності активів зменшився до 0,002, тобто за 1 грн. активів банк отримав 0,002 грн. чистого прибутку.

Рентабельність власного капіталу не мала постійної тенденції. У 2021 році кожна гривня власного капіталу принесла банку прибуток 0,05 грн., та у 2022 році все різко змінилося і даний показник становив 0,03. У 2023 році 1 гривня власного капіталу принесла банку чистого прибутку у сумі 0,21 грн.

Протягом аналізованого періоду чисельність працівників мала тенденцію до зменшення, оскільки у 2021 році кількість чоловік становило 24538, а у 2022 році скоротилося до 19671 чоловіка, а у 2023 році зменшилася ще на 1096 чоловік і становила в результаті 18575 чоловік.

Зважаючи на коливання попереднього показника продуктивність праці теж коливалася. У 2021 році 1 працівник приносив банку 43,0 грн. доходу. У 2022 році цей показник був у 32,5. У 2023 році продуктивність праці зросла до 321,7 грн./чол.

2.2. Аналіз платоспроможності та ліквідності банку

Аналіз платоспроможності та ліквідності банку є складовою частиною визначення фінансового стану банківської установи. Тож, приступаючи до аналізу платоспроможності та ліквідності розглянемо основні показники фінансового стану АТ «Ощадбанк» за 2021 – 2023 роки та їх динаміку у продовж аналізованого періоду. Розміри активів та пасивів АТ «Ощадбанк», темпи їх росту та приросту за 2021 – 2023 роки наведено у табл. 2.2.

Засобом визначення фінансового стану банку є аналіз платоспроможності та ліквідності банку. Тому, починаючи з аналізу платоспроможності та ліквідності, розглянемо основні показники фінансового стану АТ «Ощадбанк» за період 2021 – 2023 років та динаміку за аналізований період.

Розмір активів та пасивів АТ «Ощадбанк», приріст за 2021 – 2023 роки та темп приросту наведено в таблиці. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка активів та пасивів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
	2021	2022	2023	абсолютне		відносне, %	
				2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Активи	234971434	269274070	346535723	34302636	77261653	114,6	128,7
Власний капітал	21887537	22181531	28724508	293994	6542977	101,3	129,5
Зобов'язання	213083897	247092539	317811215	34008642	70718676	116,0	128,6

Джерело : сформовано за даними [82]

Як видно, обсяг активів у 2022 році збільшився, це свідчить про зростання попиту на позики, як наслідок, збільшення частини клієнтів банку, що зумовило зростання активів, а також зменшення кредитного ризику. Так, у 2021 році обсяг активів дорівнював 234971434 тис. грн, а у 2022 році зріс на 14,6% і склав 269274070 тис. грн., а у 2023 році ще зріс на 28,7%.

Пасиви АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках те ж мали тенденцію до збільшення. Так, у 2022 році власний капітал зріс на 1,3%, а у 2023 році на 29,5%. Обсяги зобов'язань АТ «Ощадбанк» як і активи, також мали поступове зростання. У 2022 році на 16,0%, а у 2023 році ще на 28,6%. Поступове збільшення обсягів зобов'язань АТ «Ощадбанк» перед клієнтами банку свідчить про розширення джерел його запозичених коштів та розширення клієнтської бази за рахунок збільшення обсягів залучених ресурсів, а отже і ефективності банківської діяльності в цілому. В свою чергу, слід зазначити, що збільшення обсягів зобов'язань банку впливає на зростання кредиторської заборгованості. На рис. 2.3 зображені тенденції зміни активів та пасивів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках.

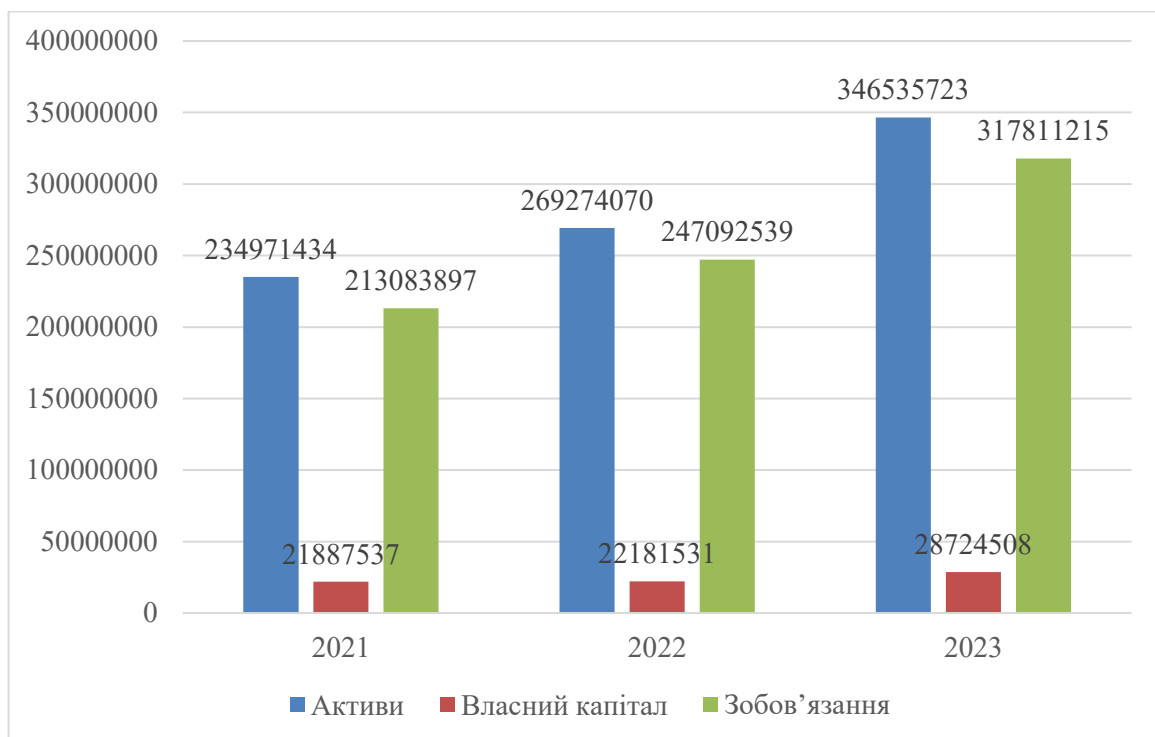

Рис. 2.3. Динаміка зміни активів та пасивів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Враховуючи зростання загальної суми активів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках, розглянемо їх структуру у табл. 2.3. На основі аналізу структури і динаміки активів АТ «Ощадбанк» за 2021 – 2023 роки можна зробити висновок, що протягом аналізованого періоду найбільшу питому вагу в активах займали інвестиції – 54,8%, 53,3% та 50,1% відповідно.

Таблиця 2.3

Аналіз активу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
	2021	2022	2023	абсолютне		відносне, %	
				2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Грошові кошти та їх еквіваленти	19001319	28376712	65850018	9375393	37473306	149,3	232,1
Кредити надані клієнтам	74754086	83215595	89109019	8461509	5893424	111,3	107,1
Інвестиції	128686039	143398851	173447680	14712812	30048829	111,4	121,0
Інвестиційна нерухомість	633099	626789	542598	-6310	-84191	99,0	86,6
Основні засоби	6947115	6521344	10208797	-425771	3687453	93,9	156,5
Нематеріальні активи	2049509	2106476	2465154	56967	358678	102,8	117,0
Передплата з податку на прибуток	417175	470943	62772	53768	-408171	112,9	13,3
Інші фінансові активи	468886	1319773	746511	850887	-573262	281,5	56,6
Інші нефінансові активи	2014206	3237587	3237800	1223381	213	160,7	100,0
Відстрочені активи з податку на прибуток	0	0	865374	0	865374	0	-
Всього активів	234971434	269274070	346535723	34302636	77261653	114,6	128,7

Джерело : сформовано за даними [82]

Найменшу питому вагу в активах займає передплата з податку на прибуток. При цьому загальна їх величина АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках немає стабільності. Так у 2022 році у порівнянні з 2021 роком збільшились на 12,9%, а у 2023 році зменшилися на 86,7%.

Кредити надані клієнтам у 2022 році зросли на 8461509 тис. грн. (або на 11,3%), а у 2023 році зросли ще на 5893424 тис. грн. (або на 7,1%) у зв'язку з активізацією кредитної політики АТ «Ощадбанк».

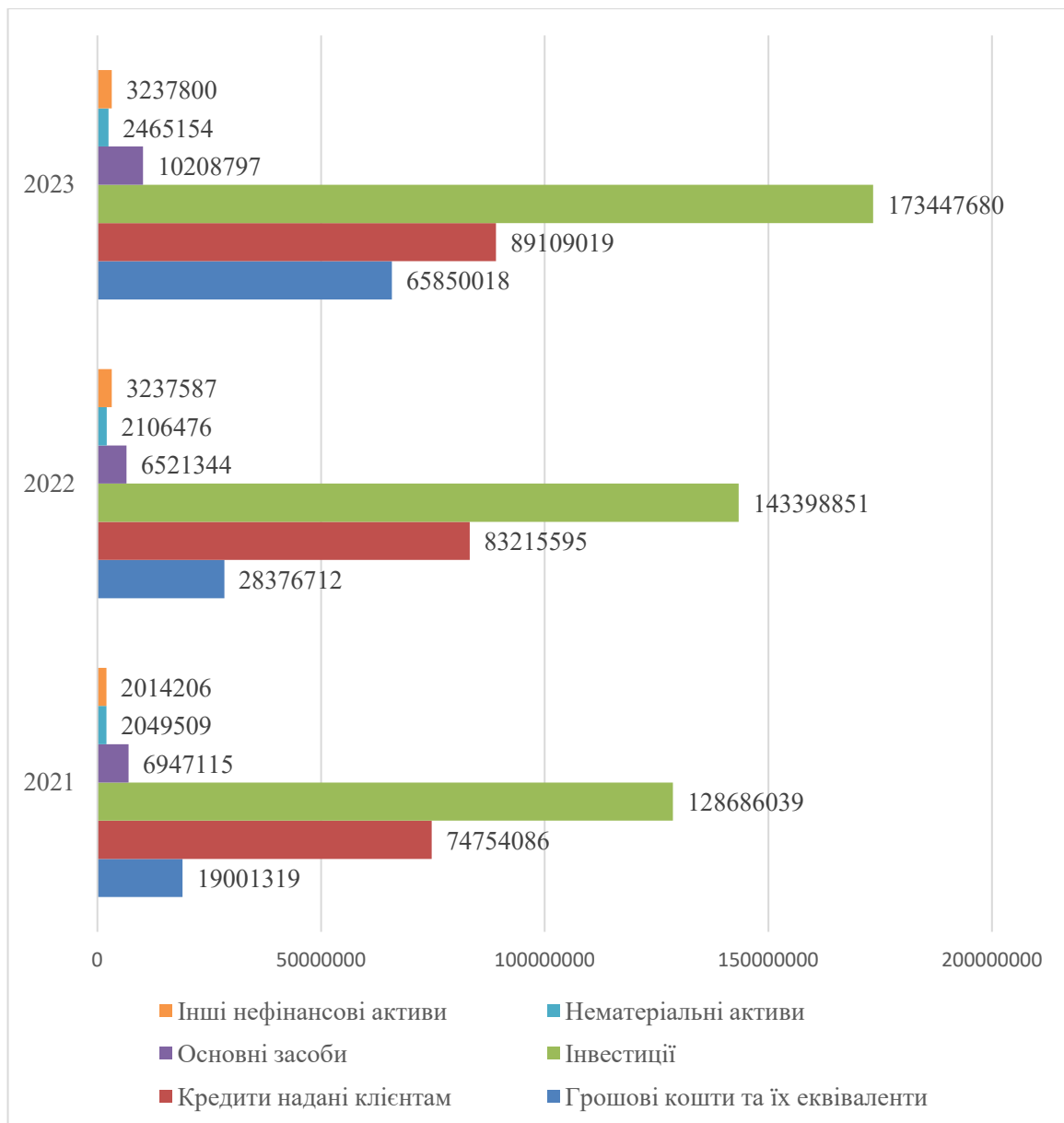

Рис. 2.4 Структура основних статей активу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Далі проведемо аналіз пасивів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках, у зв'язку з тим, що вони те ж мали тенденцію до збільшення (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз зобов'язань АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
	2021	2022	2023	абсолютне		відносне, %	
				2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Кошти банків	7608283	543326	366363	-7064957	-176963	7,1	67,4
Рахунки клієнтів	191452639	233940309	302944010	42487670	69003701	122,2	129,5
Випущені єврооблігації	7908096	6041534	2935584	-1866562	-3105950	76,4	48,6
Інші запозичені кошти	2818312	2676153	5361909	-142159	2685756	95,0	200,4
Забезпечення	829107	1179977	939501	350870	-240476	142,3	79,6
Інші фінансові зобов'язання	534499	606965	608667,0	72466,0	1702,0	113,6	100,3
Інші нефінансові зобов'язання	880297	1290000	4404365	409703	3114365	146,5	341,4
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	173704	97833	0	-75871	-97833	56,3	0
Субординований борг	878960	716442	250816	-162518	-465626	81,5	35,0
Всього зобов'язань	213083897	247092539	317811215	34008642	70718676	116,0	128,6

Як можемо побачити з табл. 2.4, найбільшу частку зобов'язань АТ «Ощадбанк» складають рахунки клієнтів. А саме: частка у 2021 році становила 89,8%, у 2022 році – 94,7%, у 2023 році – 95,3%. На другому місці за вагомістю стоять випущені єврооблігації, які складали від 3,7% у 2021 році до 0,9% у 2023 році.

Щодо динаміки пасивів (таблиця 2.4) за три роки, з основних змін можна побачити зростання загальної суми у 2022 році на 16,0% у порівнянні із 2021

роком. Це відбулось через введення значної кількості грошей з поточних та строкових рахунків клієнтів банку, в основному з рахунків клієнтів з сфери обслуговування та транспорту.

Забезпечення оптимального рівня ліквідності є важливим для стабільності та ефективності діяльності банку. Аналіз ліквідності АТ «Ощадбанк» свідчить про його здатність своєчасно задовольняти фінансові потреби клієнтів, зменшуючи ризики недостатності коштів або надмірної концентрації активів.

В умовах воєнного стану активізується робота щодо своєчасного забезпечення клієнтами достатньої ліквідності. Доцільно було б провести аналіз показників ліквідності АТ «Ощадбанк» за період 2021 – 2023 років (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції АТ «Ощадбанк» за 2021 – 2023 роки

Показники	Роки		
	2021	2022	2023
LCR _{ВВ}	257,97	312,42	280,28
LCR _{іВ}	149,61	241,39	314,61
NSFR	181,01	177,39	199,48

Джерело : сформовано за даними [82]

На рис. 2.5 наведено динаміку коефіцієнтів ліквідності АТ «Ощадбанк» в 2021 – 2023 роках. Дані рис. 2.5 дають змогу зробити висновок, що коефіцієнт покриття ліквідністю за усіма валютами (LCR_{ВВ}) АТ «Ощадбанк» в 2021 – 2023 роках мав нерівномірну динаміку. В 2023 році коефіцієнт збільшився на 22,31 відсоткових пункти або на 8,6% порівняно з 2021 роком. Порівняно з 2022 роком коефіцієнт знизився в 2023 році на 32,14 відсоткових пункти або на 10,3 %. Значення показника в 2021 – 2023 роках перевищувало нормативне (понад 100 %).

Зниження коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR_{ВВ}) в 2023 році порівняно з 2022 роком за усіма валютами може бути результатом комбінації внутрішніх управлінських рішень, змін у ринкових умовах, зростання короткострокових зобов'язань, змін у макроекономічному середовищі. Для ефективного управління ліквідністю важливо регулярно моніторити ці фактори та адаптувати стратегії управління активами та пасивами відповідно до поточних умов.

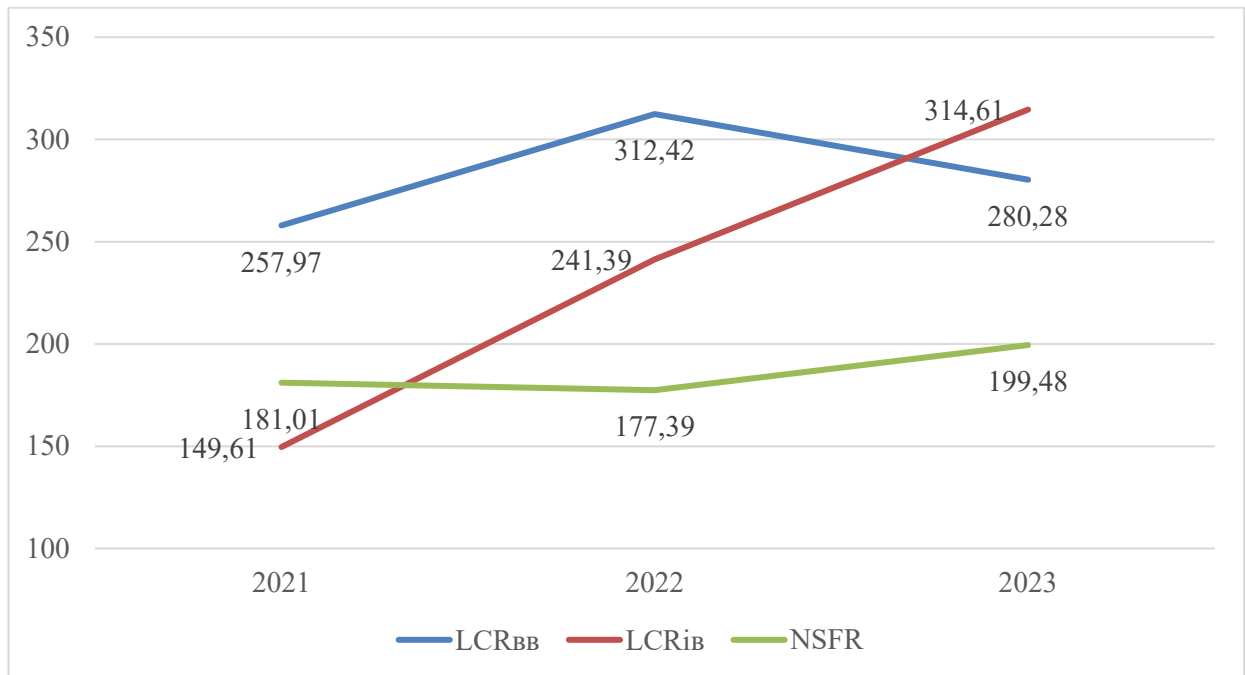

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Ощадбанк» за 2021 – 2023 роки

Що стосується коефіцієнту покриття ліквідністю у іноземній валюті (LCR_{ів}) АТ «Ощадбанк» в 2021 – 2023 роках мав позитивну динаміку. Так, в 2023 році коефіцієнт збільшився на 165 відсоткових пункти або на 110,3 % порівняно з 2021 роком. Порівняно з 2022 роком коефіцієнт зріс в 2023 році на 73,22 відсоткових пункти або на 30,3 %. Загальне зростання показника покриття ліквідністю у іноземній валюті (LCR_{ів}) АТ «Ощадбанк» з 2021 по 2023 роки свідчить про значне покращення фінансової стійкості та здатності банку ефективно управляти своїми ліквідними активами в іноземній валюті. Це зростання обумовлено сукупністю внутрішніх управлінських рішень, макроекономічних умов та виконанням регуляторних вимог.

Висновки про стан коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR) АТ «Ощадбанк» в 2021 – 2023 роках можна зробити такі, що він мав нерівномірну динаміку зі збільшенням в 2023 році. Так, у 2023 році коефіцієнт збільшився на 19,28 відсоткових пункти або на 10,7 % порівняно з 2021 роком.

Порівняно з 2022 роком коефіцієнт збільшився в 2023 році на 18,47 відсоткових пункти або на 10,2 %. Однією з можливих причин такого збільшення може бути активна стратегія банку щодо збільшення стабільного джерела фінансування. Це може включати збільшення депозитів від корпоративних та роздрібних клієнтів, а також вдосконалення управління ліквідністю та ризиками.

Отже, в цілому, АТ «Ощадбанк» дотримувався встановлених НБУ нормативів ліквідності протягом усього 2023 року. Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами перевищував нормативне значення у 280%, а коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземних валютах становив 315%. Це свідчить про те, що банк має достатні резерви ліквідності для забезпечення своєї фінансової стійкості та відповідає вимогам регулятора щодо цього показника.

Коефіцієнт NSFR на початок 2024 року склав 199%, що також перевищує нормативне значення. Це свідчить про те, що банк ефективно керує своїми стабільними джерелами фінансування та має належну балансову структуру, що сприяє забезпеченню стійкості фінансових показників.

Таким чином, можна зробити висновок, що АТ «Ощадбанк» виявляє високий рівень ліквідності та стабільності фінансових показників, що свідчить про ефективне управління ризиками та активами банку.

2.3. Оцінка фінансової стабільності банку

Розглянемо більш детально складники системи, за якою НБУ оцінює рівень фінансової стабільності банків.

1. *Економічні нормативи діяльності банків* – показники, встановлені Національним банком України для регулювання банківської діяльності на основі безвиїзного нагляду для своєчасного виконання ними зобов'язань перед

вкладниками, а також запобігання неправильному розподілу ресурсів і втраті капіталу через ризики, притаманні банківській діяльності. Методика розрахунку економічних нормативів [48], значення яких наведені у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Економічні нормативи для банків України, встановлені НБУ

№	Назва показника	Нормативне значення
1	2	3
Нормативи капіталу		
H1	Мінімальний розмір регулятивного капіталу	500 тис. грн.
H2	Достатність (адекватність) регулятивного капіталу	Не менше 10%
H3	Достатність основного капіталу	Не менше 7%
Нормативи ліквідності		
H4	Миттєва ліквідність	Не менше 20%
H5	Поточна ліквідність	Не менше 40%
H6	Короткострокова ліквідність	Не менше 60%
Нормативи кредитного ризику		
H7	Максимальний розмір кредитного ризику одного контрагента	Не більше 25%
H8	Великі кредитні ризики	Не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу
H9	Максимальний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не більше 5%
Нормативи інвестування		
H11	Інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	Не більше 15%
H12	Загальна сума інвестування	Не більше 60%

Здійснено розрахунок економічних нормативів для АТ «Ощадбанк» з 2021 – 2023 роках у табл. 2.7. Таким чином, регулятивний капітал (H1) є суттєвим показником банківської діяльності, основною метою якого є моніторинг негативних наслідків різних ризиків, допущених у банківській діяльності, та захист депозитів, фінансової стійкості та стабільності банківської діяльності. У

АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках норматив зростає. Так, у 2022 році на 7,8 %, а у 2023 році – ще на 42,3%. І даний норматив відповідає НБУ.

Таблиця 2.7

Розрахунок економічних нормативів АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
				абсолютне		відносне %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2021/ 2020
1	2	4	6	8	9	10	11
H1	18017403	19427446	27646436	1410043	8218990	107,8	142,3
H2	15,48	14,48	16,57	-1,0	2,09	93,5	114,4
H3	11,83	10,52	8,3	-1,31	-2,22	88,9	78,9
H6	69,96	-	-	-69,96	-	-	-
H7	27,46	9,79	7,44	-17,67	-2,35	35,7	76,0
H8	102,37	80,07	54,91	-22,3	-25,16	78,2	68,6
H9	0,36	0,26	0,08	-0,1	-0,18	72,2	30,8
H11	0,05	0,01	0	-0,04	-0,01	20,0	0
H12	0,14	0,01	0,01	-0,13	0	7,1	100,0
Л13-1	134,2	214,82	185,32	80,62	-29,5	160,1	86,3
Л13-2	2,52	0,03	0,07	-2,49	0,04	1,2	233,3

На рис. 2.6. покажемо аналіз регулятивного капіталу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках.

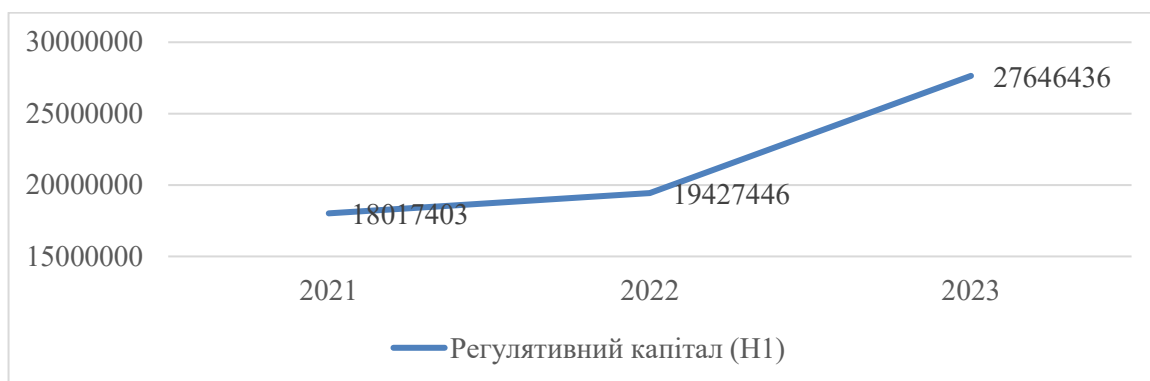

Рис. 2.6. Динаміка регулятивного капіталу АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Для ліквідності та платоспроможності банку головним показником є ліміт відкритої валютної позиції банку, який відповідно до постанови Правління Національного банку України від 12.08.2005 р. 290 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України та встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку» означає – кількісний ліміт денного значення Національного банку України відкритої валютної позиції вкладника, а саме: усі (довгі/короткі) в іноземних валютах і казначейських металах та окремі групи пов'язаних іноземних валют і банківських металів, і відповідна валюта чи банківський метал, окремі активні операції з валютними цінними паперами банку до регулятивного капіталу.

Отже, на рис. 2.7 покажемо динаміку показника ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1).

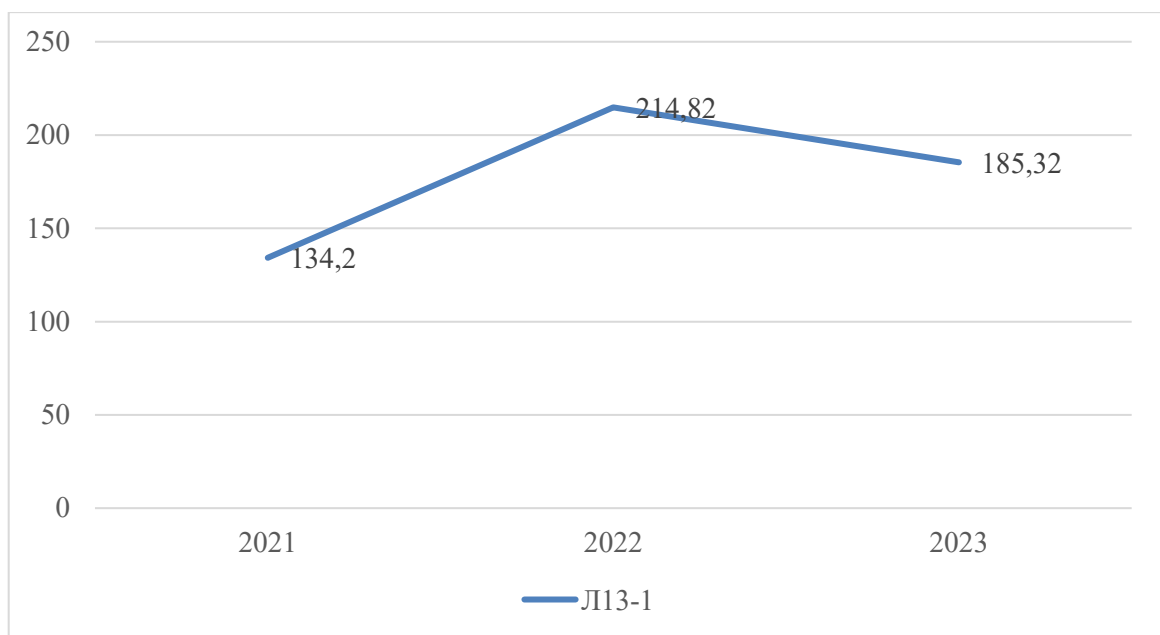

Рис. 2.7 Динаміка показника ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

На рис. 2.8 покажемо динаміку показника ліміту загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2).

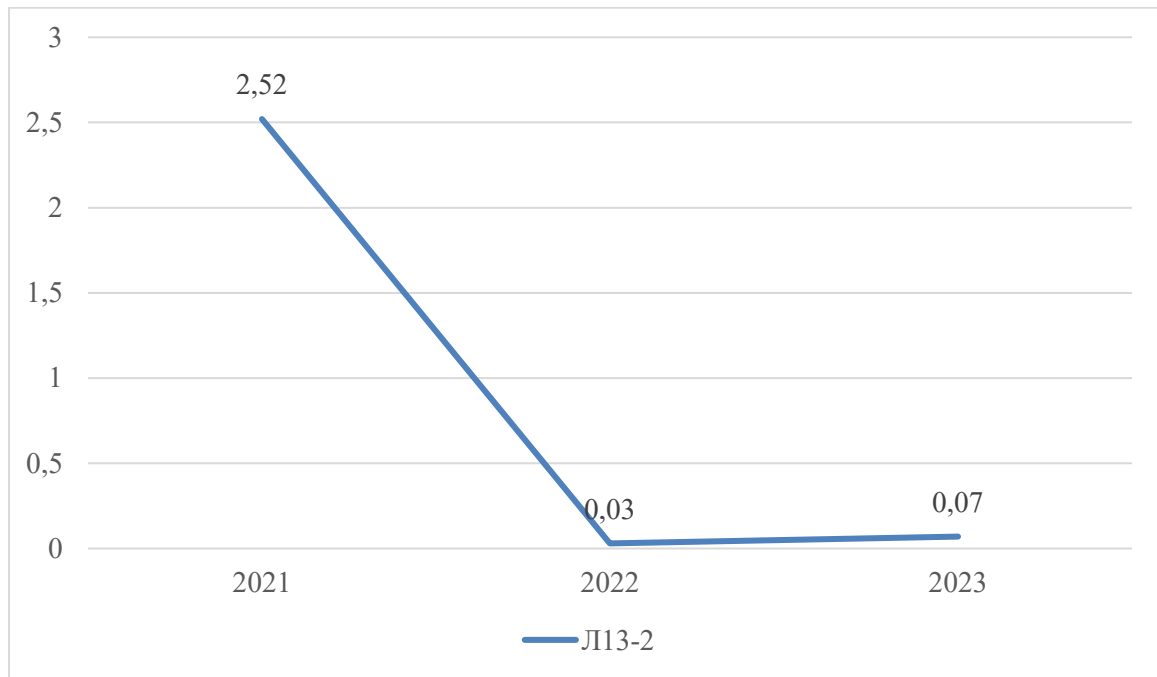

Рис. 2.8. Динаміка показника ліміту загальної короткої відкритої валютної позиції АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

2. Наступний компонент – *оцінка та управління ризиками*. Банк розробляє комплексну та ефективну систему управління ризиками, яка враховує специфіку діяльності банку, нормативи управління ризиками, встановлені Національним банком України, відповідно до Методичних указівок з інспектування банків «Система оцінки ризиків».

3. Система CAMELSO є офіційною банківською рейтинговою системою, яка широко використовується органами влади багатьох країн світу. Ця система оцінки базується на поєднанні кількісної та якісної оцінки, бухгалтерського підходу та професійного судження. Банківський нагляд, який базується на оцінці ризиків за цією рейтинговою системою, спрямований на управління загальним станом банку на основі стандартизованих критеріїв його загальної операційної діяльності. Основою рейтингової системи CAMELSO є оцінка ризику та визначення рейтингів за такими семи компонентами :

1. Капітал – Capital Adequacy (C). 2. Якість активів – Asset Quality (A). 3. Менеджмент і корпоративне управління – Management (M). 4. Надходження –

Earnings (E). 5. Ліквідність – Liquidity (L). 6. Чутливість до ринкових ризиків – Sensitivity to Risk (S). 7. Операційний ризик – Operational Risk (O).

Кожен компонент рейтингової системи оцінюється за чотирибальною шкалою, де оцінка «1» є найвищою, а оцінка «4» – найнижчою.

Головним недоліком цієї системи є відсутність аналізу змінюваності окремих компонентів у часі та напрямів і тенденцій такої зміни у поточний період. Це може призвести до хибності присвоєної рейтингової оцінки вже у найближчий період після присвоєння.

4. *Індикатори фінансової стабільності (ІФС)* – це індикатори, які використовують для моніторингу загального стану і стабільності фінансових інституцій та ринків, а також, відповідно, їхніх клієнтів та учасників.

Відповідно до Керівництва з ІФС розроблено 39 ІФС, які складаються з основного набору індикаторів (ядра) і додаткового набору. Основний набір включає основні індикатори (12 показників), що характеризують стан банківського сектору (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Показники фінансової стабільності: основний набір для депозитних корпорацій

Індикатори	
Достатність капіталу	Регулятивний капітал до зважених на ризик активів Регулятивний капітал 1-го рівня до зважених на ризик активів Недіючі позики мінус резерви до капіталу
Якість активів	Недіючі позики до сукупних бруто-позик Секторальний розподіл позик до сукупних позик
Прибутки та прибутковість	Дохідність активів Дохідність капіталу Відсоткова маржа до бруто-доходу Невідсоткові витрати до бруто-доходу
Ліквідність	Ліквідні активи до сукупних активів Ліквідні активи до короткострокових зобов'язань
Чутливість до ринкового ризику	Чиста відкрита позиція в іноземній валюті до капіталу

Додатковий набір (27 показників) включає інші індикатори банківського сектору, які не входять в основний набір, а також індикатори небанківських фінансових установ, підприємств, домашніх господарств, фінансових ринків та ринку нерухомості.

Індикатори фінансової стабільності дають змогу здійснювати моніторинг розвитку банківського сектору. Вони є важливим інструментом діагностики ризиків та становлять основу розроблення заходів і запобігання їх наслідкам. Індикатори фінансової стійкості дають уявлення про ринки, на яких здійснюють свою діяльність фінансові установи.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що найбільш використовуваними методиками оцінки фінансової стабільності банку є:

1. розрахунок інтегрального показника фінансової стабільності банку;
2. розрахунок агрегованого індикатора фінансової стабільності банку;
3. рейтингова оцінка діяльності банку, розроблена В.С. Кромоновим.

Розглянемо їх більш детально. 1. *Інтегральний показник фінансової стабільності банку*, цей метод можна використовувати для оцінки рівня виконання економічних правил. Так само практично неможливо повною мірою оцінити фінансову стійкість банку за цією методикою, яка не включає всі компоненти розглянутої вище системи, за якою НБУ оцінює фінансову стійкість банків.

2. *Агрегований індикатор фінансової стабільності банку* під час розрахунку зазвичай ураховує групи коефіцієнтів, що наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Групи показників, що враховуються під час розрахунку агрегованого індикатора фінансової стабільності банку (AIFS)

№	Назва	Характеристика	Ваговий коефіцієнт
Субіндекс фінансової стабільності (FSI)			
K1	Коефіцієнт платоспроможності	Визначає достатність власного капіталу для виконання вимог кредиторів та забезпечення інтересів вкладників	0,7

Прод.табл. 2.9

1	2	3	4
K2	Коефіцієнт рентабельності	Характеризує величину і структуру прибутку та ефективність використання банком ресурсів	0,7
K3	Коефіцієнт ліквідності	Характеризує можливість виконати зобов'язання перед контрагентами	
K4	Коефіцієнт кредитного ризику	Визначає ступінь загрози втрати частини ресурсів чи недоотримання прибутку	
K5	Коефіцієнт валютного ризику	Виражає можливий чи наявний ризик для капіталу чи надходжень, спричинений несприятливими коливаннями курсів іноземних валют	
Субіндекс фінансової вразливості (FVI)			
K6	Коефіцієнт фінансової вразливості	Відображає макроекономічні умови, включаючи стан державного бюджету	0,2
Субіндекс економічного клімату (ECI)			
K7	Коефіцієнт економічного клімату	Характеризує стан економіки основних контрагентів України	0,1

На відміну від інтегрального агрегований показник включає інші показники, розрахунок яких дає можливість виявити фінансову стабільність банку з урахуванням зовнішніх факторів та коефіцієнтів платоспроможності й рентабельності.

3. *Рейтингова методика Кромона* ґрунтується на використанні семи абсолютних параметрів: статутного капіталу; власного капіталу; зобов'язань «до запитання»; сумарних зобов'язаннях; ліквідних активів; ризикових (робочих) активів; розміру «захищеного» капіталу (табл. 2.10). На підставі цих даних, які беруться з балансу банку, розраховується шість критеріальних коефіцієнтів, за якими й визначають фінансовий стан банків. Методика відображає інший, із використанням критеріальних коефіцієнтів, методичний підхід до оцінки рівня фінансової стабільності та частково охоплює ті компоненти, які не беруться до уваги під час розрахунку інтегрального та агрегованого показників.

Таблиця 2.10

Критеріальні коефіцієнти, за якими визначають фінансовий стан банку за допомогою методики Кромона

Позначення коефіцієнта	Назва коефіцієнта
1	2
K1	генеральний коефіцієнт надійності
K2	коефіцієнт миттєвої ліквідності
K3	крос-коефіцієнт
K4	генеральний коефіцієнт ліквідності
K5	коефіцієнт захищеності капіталу
K6	коефіцієнт фондової капіталізації прибутку

Отже, для оцінки фінансового стану АТ «Ощадбанк» використаємо метод коефіцієнтного аналізу, співвідношення власного капіталу до активів, статутного капіталу до балансового капіталу розраховується коефіцієнт співвідношення власного капіталу до активів, коефіцієнт мультиплікатора капіталу, коефіцієнт співвідношення власного капіталу до залучених коштів. (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Розрахунок окремих коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
				абсолютне		відносне %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2021/ 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу до активів	0,09	0,08	0,083	-0,01	0,003	88,4	100,6
Відношення статутного капіталу до власного	2,3	2,2	1,7	-0,01	-0,5	98,7	77,2
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	4,7	5,4	7,0	0,7	1,6	114,6	128,7
Коефіцієнт надійності	0,11	0,09	0,095	-0,02	0,005	86,0	100,1
Коефіцієнт фінансового важеля	9,7	11,14	11,06	1,4	-0,08	114,4	99,3

У рамках даного методу розглядаються коефіцієнти (табл. 2.11), що найкращим чином, з нашого погляду, характеризують фінансову стійкість банку, та порівнюються з відповідними нормативними або оптимальними значеннями. Вихід показників за межі нормативних значень є тривожним сигналом у діяльності банку. Сукупність даних показників спрямована на оцінку рівня капіталізації, ліквідності, прибутковості банку.

Аналізуючи динаміку показників фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» можна зробити висновки, що протягом 2021 – 2023 років коефіцієнт мультиплікатора капіталу має тенденцію до зросту і свідчить про те, що банк є стабільним.

Коефіцієнт надійності у 2022 році незначно зменшився в порівнянні з 2021 роком, що оцінюється негативно і свідчить про зменшення частки зобов'язань, покритих власним капіталом, але не став нижче нормативного значення, яке становить $\geq 0,05$. Разом з тим, коефіцієнт фінансового важеля збільшувався, що ще раз вказує на послаблення фінансової стійкості банку протягом 2022 року. У 2023 році коефіцієнт надійності зріс у порівнянні з попереднім роком, а коефіцієнт фінансового важеля навпаки, що вказує на посилення фінансової стійкості банку.

Отже, фінансова стійкість є головною умовою банку для здійснення своєї діяльності. Саме вона є рушійним елементом побудови банківської системи України в цілому (рис. 2.9.).

Провівши аналіз основних показників, які характеризують рівень фінансової стійкості АТ «Ощадбанк», можна стверджувати, що рівень фінансової стійкості банку перебуває на нормальному рівні, але ризик для його ефективного функціонування існує, тому проведемо оцінку ймовірності його банкрутства. Ці моделі із розрахованим Z-індексом та в його базисній динаміці відображені в табл. 2.12.

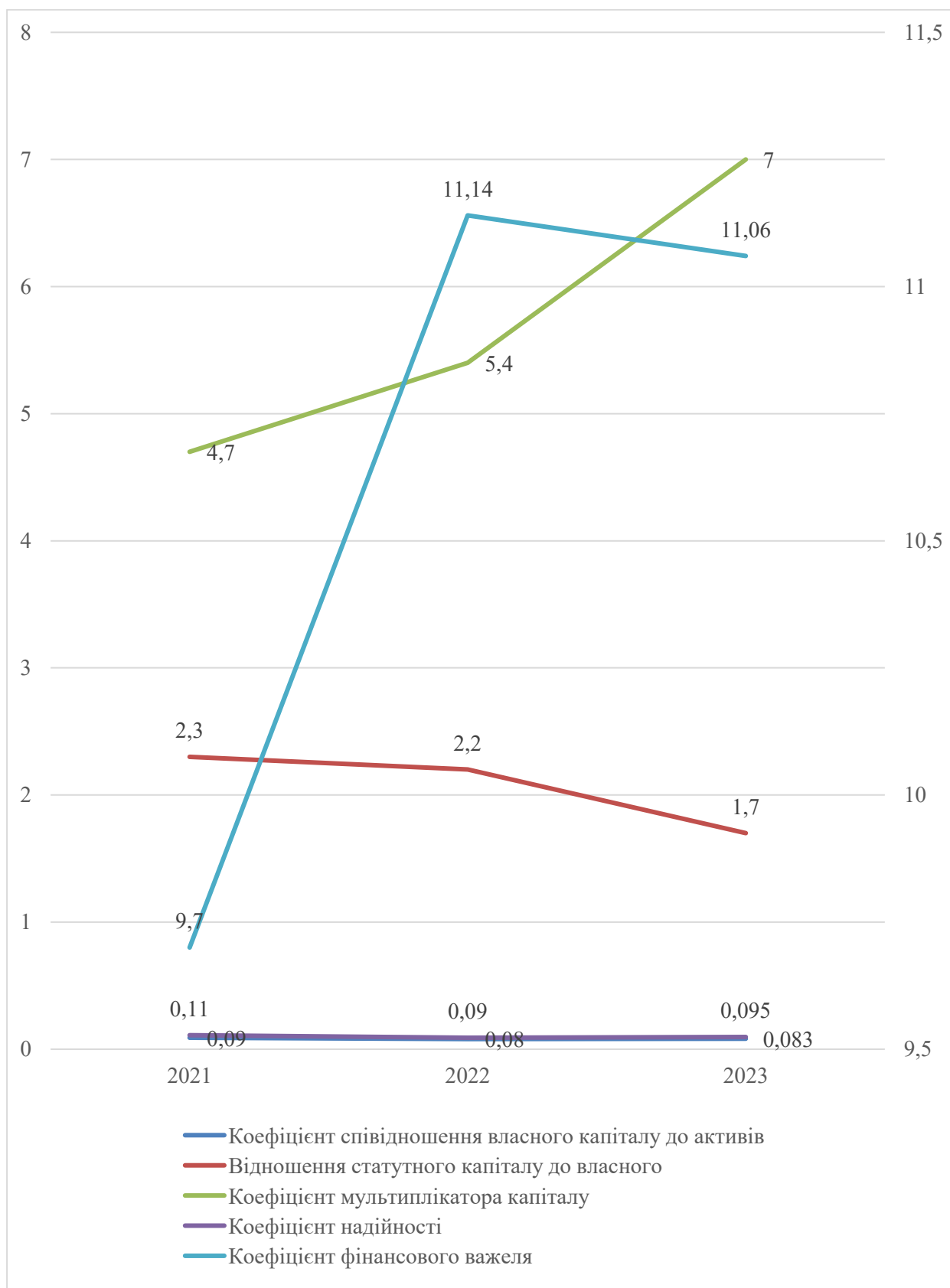

Рис. 2.9. Динаміка показників коефіцієнтів фінансової стабільності АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Таблиця 2.12

Оцінка ймовірності банкрутства за допомогою зарубіжних та вітчизняних моделей для АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках

Показники	Код	Роки		
		2021	2020	2021
1	2	3	4	5
1. Модель Таффлера-Тішоу				
Прибуток до оподаткування до суми поточних зобов'язань	X1	0,00528	0,00269	0,03048
Сума поточних активів до загальної суми зобов'язань	X2	0,43999	0,45162	0,48758
Сума поточних зобов'язань до загальної суми активів	X3	0,84717	0,87079	0,87526
Обсяг продажів до загальної величини активів	X4	0,13797	0,15614	0,11296
Рахунок Таффлера-Тішоу $Z = 0,53X1 + 0,13X2 + 0,18X3 + 0,16X4$		0,23	0,24	0,26
Вірогідність банкрутства	Z	ситуація невизначена	ситуація невизначена	ситуація невизначена
якщо $Z > 0,3$ – ймовірність банкрутства низька; якщо $0,2 < Z < 0,3$ – ситуація невизначена; якщо $Z < 0,2$ – ймовірність банкрутства висока				
2. Модель Терещенка				
Cash-flow до зобов'язань	X1	0,08917	0,11484	0,20719
Валюта балансу до зобов'язань	X2	1,10271	1,08977	1,09038
Чистий прибуток до валюти балансу	X3	0,00448	0,00237	0,01724
Чистий прибуток до виручки від реалізації	X4	0,03251	0,01518	0,15266
Виробничі запаси до виручки від реалізації	X5	0,06321	0,05009	0,06297
Виручка від реалізації до валюти балансу	X6	0,13797	0,15614	0,11296
Рахунок Терещенка $Z = 1,5 X1 + 0,08 X2 + 10 X3 + 5 X4 + 0,3 X5 + 0,1 X6$		0,46	0,38	1,36
Вірогідність банкрутства	Z	загрожує банкрутство	загрожує банкрутство	фінансова рівновага порушена
якщо $Z > 2$ – підприємство вважається фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство; $1 < Z < 2$ – фінансова рівновага порушена, але за умови переходу підприємства на антикризове управління банкрутство йому не загрожує; $0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів; $Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом				

Провівши діагностику кризового розвитку АТ «Ощадбанк» у 2021 – 2023 роках на основі двох моделей, ми виявили, ситуація по банкрутству АТ «Ощадбанк» не визначена, а тому слід звернути увагу на те, щоб запропонувати шляхи зміцнення його ліквідності та платоспроможності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АТ «ОЩАДБАНК» У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

3.1. Заходи зміцнення фінансової стабільності банку

В умовах поточної глобальної економічної нестабільності та постійної волатильності на фінансових ринках питання фінансової стабільності стало дуже важливим для банків. Одним із основних завдань управління ресурсами банків є забезпечення фінансової стабільності та підтримання загальної надійності банків.

Банки можуть досягти стабільності лише шляхом підвищення своєї ліквідності та платоспроможності. Оскільки ліквідність є дуже важливою характеристикою як банківської системи в цілому, так і банківської установи, вона одночасно є однією з ключових умов, що впливає на стабільність діяльності банківської установи та її здатність утримувати свої позиції на ринку. Крім того, ступінь спроможності банку підтримувати адекватний рівень ліквідності в операції впливає на його платоспроможний операційний статус.

В контексті цього завдання передбачається навчання та роботу для підвищення фінансової стабільності банку. Ці сфери включають комплексні стратегії та заходи щодо посилення фінансової підтримки та пом'якшення ризиків, які можуть вплинути на стабільність банківської діяльності. На рис. 3.1 представлено основні напрями підвищення рівня фінансової стійкості.

Для підвищення фінансової стійкості банку необхідно збільшити його доходи, насамперед прибуток, що призводить до збільшення власного капіталу. Операційний прибуток банку залежить від норми прибутку за активними операціями, розміру та структури активів, розміру винагороди за надані послуги. Кількісна та якісна оцінка сукупного доходу є важливою для підвищення прибутковості та фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» з метою визначення напрямів прибуткової діяльності банку.

Основні шляхи підвищення рівня фінансової стабільності	
<i>Капітальні інвестиції :</i> визначення оптимального рівня капіталу для забезпечення стабільності та відповідності нормативним вимогам.	
<i>Управління ризиками :</i> аналіз та ефективне управління такими ризиками, як кредитний, ринковий, операційний.	
<i>Ліквідність :</i> забезпечення достатньої ліквідності для дотримання фінансових правил.	
<i>Кредитний портфель :</i> ефективне управління кредитним портфелем, включаючи оцінку кредитоспроможності клієнтів і моніторинг кредитних операцій.	
<i>Співпраця з керівниками :</i> співпрацювати з банкірами та фінансовими регуляторами для забезпечення дотримання чинних законів і нормативних актів.	
<i>Зберігання даних :</i> захист інформації та банківських операцій від кіберзагроз та інших небезпек.	

Рис. 3.1 Напрями підвищення рівня фінансової стабільності банків

* *Власна розробка автора*

Збільшенню дохідності банку, окрім підвищення прибутку, сприяє зменшення витрат на банківське обслуговування, вимагаючи регулярного аналізу операцій і витрат на банківські послуги та виявлення можливостей за рахунок їх зниження, що позитивно впливає на стабільність банку (рис. 3.2).

Для підтримки належного рівня капіталізації банки повинні прагнути до поповнення власних валютних резервів, зокрема в таких сферах: випуск акцій; звільнення від боргових зобов'язань (субординований борг); купівля майна, оренда нерухомості.

Напрями покращення фінансової стабільності АТ «Ощадбанк»	
збільшення власних коштів банку за рахунок акціонерів	
удосконалення процентної політики банку шляхом оптимізації процентних ставок за кредитами для зниження кредитного ризику, що дозволить банку отримати чистий прибуток і покрити витрати та ризики	
зменшення адміністративних та інших витрат, які негативно впливають на рентабельність активів і в цілому на діяльність банку	
підвищення конкурентних переваг на фінансовому ринку за рахунок впровадження нових технологій, які забезпечують доступність і якість усіх продуктів і послуг, підвищення якості обслуговування та вдосконалення операційних процесів банку в умовах воєнного стану	
оптимізація готівково-грошового обороту, тим самим підвищуючи ефективність використання ресурсів і скорочуючи витрати банку	

Рис. 3.2. Напрями покращення фінансової стабільності АТ «Ощадбанк»

** Власна розробка автора*

Рівень ефективності діяльності АТ «Ощадбанк» та обсяги його операцій залежать головним чином від обсягу ресурсів, які є в розпорядженні банку. Велика частина цих послуг створюється тому, що вони залучають гроші від споживачів. Управління банківськими ресурсами – це як стратегічне, так і тактичне планування, яке зосереджується на залученні ресурсів в обіг і організації депозитного процесу.

В іншому контексті депозитна політика банку визначає його стратегію і тактику управління ресурсами, спрямовану на планування та організацію ресурсного процесу. Таким чином, для покращення та зміцнення фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» необхідно чітко продумати основні етапи формування ресурсів та контролювати ресурсну базу банку.

Заплановані заходи, які можна рекомендувати для підвищення ефективності системи мотивації приваблення вкладів у АТ «Ощадбанк» та підвищення рівня обслуговування клієнтів, включають наступне:

По-перше, ініціативи, спрямовані на розширення ресурсної бази, орієнтовані на збереження провідної позиції банку на ринку залучення коштів та зусиль для підвищення довіри вкладників до банку.

По-друге, заплановані заходи щодо розширення ресурсної бази АТ «Ощадбанк» щодо юридичних осіб.

Зменшення *кредитного ризику* може стати ефективним захистом АТ «Ощадбанк» від непередбачених втрат. Кредитне страхування дозволяє покрити будь-які збитки, які можуть виникнути внаслідок невиконання чи неналежного виконання позичальником своїх зобов'язань за кредитним договором. Основними формами страхування кредиту є страхування самої позики (кредитор страхування) і страхування забезпечення позики (ковенант страхування). Використання кредитних деривативів, таких як свопи кредитного дефолту, свопи сукупного доходу та пакетні свопи, також слід розглядати для передачі кредитного ризику іншим фінансовим установам.

З точки зору підвищення фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» можна виділити декілька заходів. У фінансуванні, банк може уникнути кредитного ризику та оптимізувати кредитний процес, збільшити прибуток і скоротити витрати. Слід приділяти більше уваги розробці нових банківських продуктів і стратегічному залученню та утриманню клієнтів. У внутрішніх процесах банку, важливо вдосконалювати резерви, кредитний менеджмент, покращувати бізнес-процеси та обслуговування клієнтів. Навчання та підвищення кваліфікації банкірів може допомогти забезпечити фінансову стабільність шляхом залучення найкращих працівників та підвищення їх кваліфікації.

Щоб заохотити широкі шляхи підвищення фінансової стабільності, можна застосовувати такі методи, як :

обмежити коло кредиторів юридичною особою або групою фізичних осіб. Зменшити видачу великих довгострокових позик і підтримати менші короткострокові позики;

страхування кредиту на випадок неплатоспроможності банку внаслідок воєнного стану. Страхування означає ризик неповернення позик і подібних зобов'язань;

розробка програми лояльності для юридичних осіб для заохочення стабільних залишків на поточних рахунках. Надавати послуги та роботу, які дозволяють клієнтам отримувати вигідні процентні бонуси та інші можливості;

підходити індивідуально до кожного позичальника, оцінюючи його фінансовий стан;

розширення спектру фінансових показників, які використовуються для оцінки фінансового стану клієнтів. Вибирати та розробляти фінансові показники для повного аналізу потенційних позичальників;

кредитні програми для стартапів. Детальна оцінка бізнес-проектів з урахуванням усіх аспектів ризику, термінів погашення та прибутковості кредитів суб'єкту господарювання;

покращення регулювання ринку. Систематична реклама в ЗМІ та Інтернеті, прес-конференції, розповсюдження рекламних буклетів, надання додаткової інформації про банківські програми, робота з існуючими клієнтами, заохочення співробітників до залучення нових клієнтів, благодійні акції;

використання дорогих методів залучення грошей. Формування банками відповідної процентної політики щодо залучення та утримання коштів населення на депозитних рахунках;

використання недорогих методів залучення доходу. Це підвищення якості інформації, покращення обслуговування клієнтів, розширення та комплексність депозитних послуг, додавання додаткових видів депозитних послуг, розширення мережі відділень та залучення досвідчених менеджерів, які мають досвід розробки пакетів депозитних послуг для здійснення процесу.

Підсумовуючи, варто зазначити, що АТ «Ощадбанк» є фінансово стабільним, але він недостатньо захищений від впливу зовнішніх факторів, зокрема, погіршення загального стану економіки та створених цим диспропорцій на банківському ринку. Загалом на забезпечення стабільності банку в середньостроковій перспективі істотно впливатимуть зовнішні фактори. Тому важливого значення набуває ефективна реалізація ресурсної політики АТ «Ощадбанк» та внутрішніх процедур управління активами та ризиками банку.

3.2. Напрями підвищення механізму забезпечення ліквідності банку

Банки в Україні стикаються з серйозною проблемою щодо узгодження умов залучення та розміщення фінансових ресурсів, що має вирішальне значення для забезпечення ліквідності. Стабільність ресурсної бази також впливає на ліквідність комерційних банків і є унікальним викликом в активних і пасивних операціях. Основною проблемою останніх років є довоєнний надлишок короткострокової ліквідності в банківській системі, який банки не можуть створити через відсутність відповідних монетарних інструментів на відповідні терміни та неможливість довгострокового прогнозу залишків на рахунках в умовах воєнного стану, що відлякує банки від інвестування в довгострокові активи.

Управління ліквідністю показує, що її недостатній рівень часто стає першою ознакою серйозних фінансових проблем у банку. В результаті, як правило, починаються відкликання клієнтів і закриття рахунків, що, в свою чергу, призводить до зростання потреби в ліквідних коштах і поглиблення кризи ліквідності.

З такою ситуацією може зіткнутися АТ «Ощадбанк», який піддається фінансовим ризикам (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансовим ризикам (політичним, державним). Дуже важлива роль ліквідності в життєдіяльності банку та балансі банківської системи, в цілому зумовлює

доцільність централізованого регулювання ліквідності шляхом встановлення органами банківського нагляду обов'язкових нормативів ліквідності.

Показники ліквідності встановлюються з урахуванням накопиченого досвіду та економічних умов країни і є обов'язковими. Дотримання нормативів ліквідності є необхідною умовою для нормального функціонування банку, але це не слід тлумачити як незаперечний доказ раціонального управління ліквідністю. Ризик ліквідності АТ «Ощадбанк» включає наявний та потенційний ризик щодо доходів або капіталу від неспроможності банку виконати свої зобов'язання, коли він надає кредити без несприйнятливих витрат.

В АТ «Ощадбанк» можна запропонувати до впровадження наступний механізм забезпечення ліквідності (рис. 3.3).

Механізм забезпечення ліквідності в АТ «Ощадбанк»	
Підтримання резерву ліквідності (ліквідні ЦП та інші ліквідні активи)	
Зменшення ризику концентрації зобов'язань	
Розширення ресурсів на внутрішньому та зовнішніх ринках	
Встановлення у разі необхідності додаткових обмежень на активні операції	
Аналіз ситуації на ринку	
Аналіз активів та зобов'язань для виявлення відхилень від планових показників	
Дотримання лімітів	

Рис. 3.3. Механізм забезпечення ліквідності в АТ «Ощадбанк», пропонується до впровадження в банку

** Джерело : власна розробка автора*

Встановлення мінімальних вимог не може вирішити багатьох проблем, пов'язаних з банківською ліквідністю. Для оцінки ефективності стратегії управління ліквідністю банку в АТ «Ощадбанк» використовуються два основні показники : швидкість перетворення активів у готівку та задоволення потреб у грошових коштах (часова складова) та витрати на підтримку певного рівня

ліквідності (витратна складова). Після розрахунків заявлених засобів досягнення мети завершальним, не менш важливим етапом досягнення мети є розрахунок прогнозу за динамікою ряду фінансових показників. Отже, завдяки аналізу даних маємо такі прогнозні показники АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Прогнозовані показники ліквідності АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки

Показники	Роки			
	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5
LCR _{BV}	302,62	317,21	331,79	346,38
LCR _{iB}	399,5	482,74	565,97	649,22
NSFR	205,39	213,61	221,82	230,04

Джерело : розраховано за допомогою програмного забезпечення Excel

Згідно прогнозу показників ліквідності АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки видно, що вони мають тенденцію до зростання (рис. 3.4).

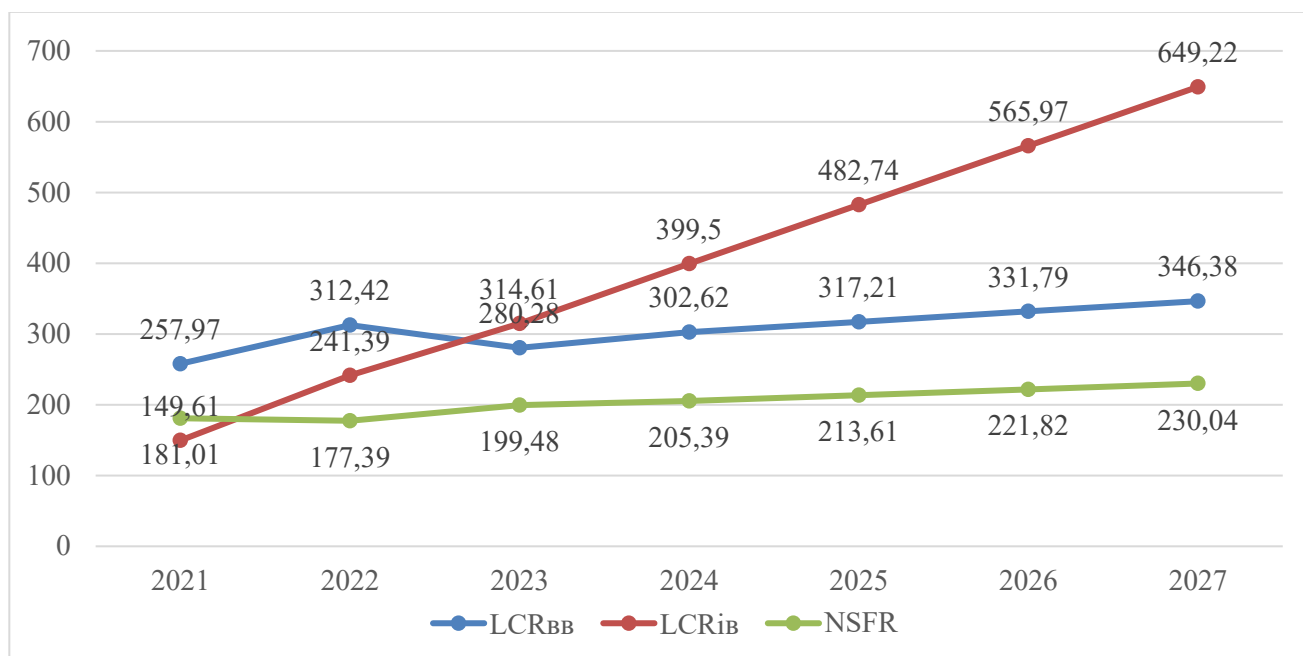

Рис. 3.4. Динаміка прогнозованих показників ліквідності АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки

Джерело : складено автором на основі даних табл. 2.6. та 3.1.

Таким чином, використання прогнозних даних та статистики на майбутні періоди допоможе запобігти насильству через військові дії на нашій території, а також буде розроблено план раннього управління поведінкою деяких аналізованих показників. Загалом, за прогнозними показниками в більшості випадків спостерігається позитивна динаміка, але аналіз з використанням прогнозу та оцінка з прогнозом дозволить уникнути негативних тенденцій у майбутньому.

Не можна забувати і про показники фінансової стабільності. Якщо відбудеться зростання чистого прибутку, то показники фінансової стабільності АТ «Ощадбанк» будуть на позитивному рівні. Отже, в кінці розрахунків показники фінансової стабільності мають таку тенденцію, як буде показано в табл. 3.2. і рис. 3.5.

Таблиця 3.2

Прогнозовані показники фінансової стабільності
АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки

Показники	Роки			
	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу до активів	0,078	0,074	0,07	0,065
Відношення статутного капіталу до власного	1,45	1,17	0,88	0,6
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	8,03	9,14	10,26	11,38
Коефіцієнт надійності	0,08	0,08	0,07	0,06
Коефіцієнт фінансового важеля	11,94	12,67	13,42	14,16

Джерело : розраховано автором за допомогою програмного забезпечення Excel

Завершуючи цей аналіз та розробляючи моделі та механізм аналізу фінансової стабільності АТ «Ощадбанк», важливо зазначити, що оцінка фінансової стабільності за таким аналізом базується на ретельно підібраних рівняннях, які дозволяють оцінити стан банку та попередити будь-які загрози та несприятливий вплив тих чи інших факторів. На рівні необхідних даних аналіз

буде корисним як для тактичної оцінки поточної ситуації банку, так і для планування оцінки фінансової безпеки банків на стратегічному рівні.

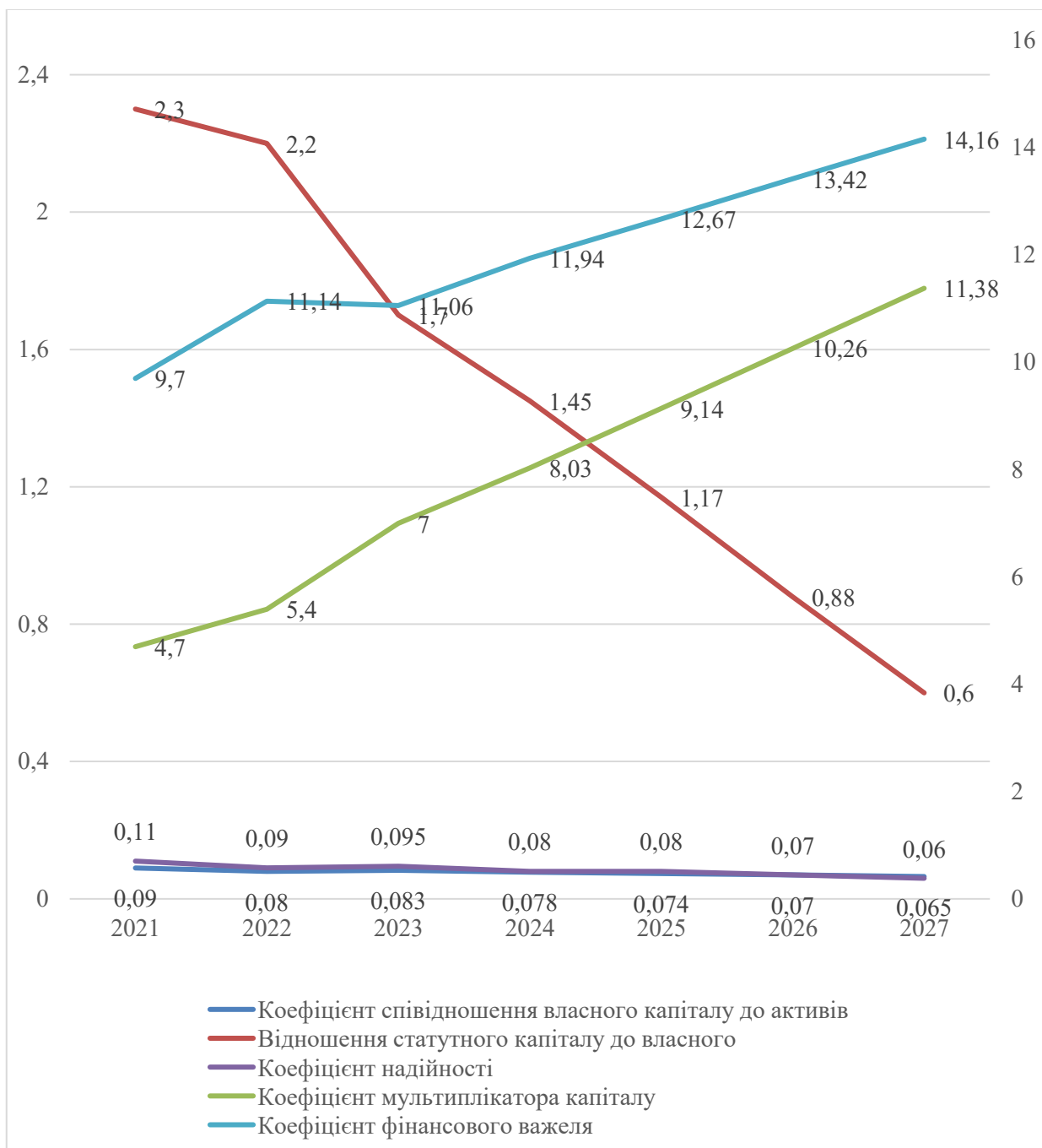

Рис. 3.5. Динаміка прогнозованих показників фінансової стабільності АТ «Ощадбанк» на 2024 – 2027 роки

Джерело : складено автором на основі даних табл. 2.10. та рис. 2.9

3.3. Застосування математичного інструментарію моделювання управління фінансової стабільності банку

Враховуючи зростання ринку банківських послуг модель прогнозних показників є важливою. У регуляторній практиці керівництво АТ «Ощадбанк» моделює показники фінансової стабільності. Отже, проведемо дослідження залежності коефіцієнта надійності від власного капіталу. Дані вибірових статистичних спостережень за зазначеними показниками (у грошових одиницях) наведені у табличній формі (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Вихідні дані для проведення розрахунків, млн. грн.

Роки	Власний капітал	Зобов'язання
2018	18561	199224
2019	19570	229574
2020	21954	211645
2021	21887	213083
2022	22181	247092
2023	28724	317811

За допомогою редактора Excel побудуємо діаграму розсіювання (рис. 3.6).

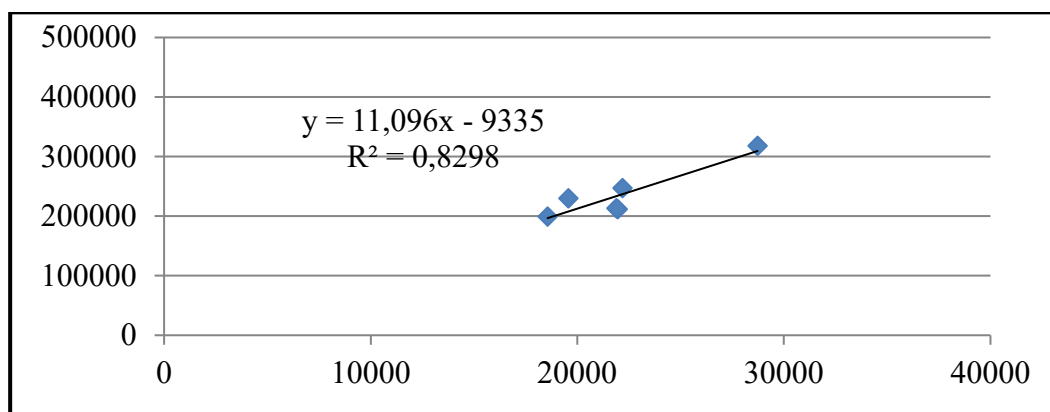

Рис. 3.6. Залежність між власним капіталом та зобов'язаннями АТ «Ощадбанк»

На рис. 3.6. показано лінійну залежність між власним капіталом та зобов'язаннями. Побудова діаграми розсіювання є першим етапом визначення побудови моделі регресії і називається специфікацією.

Далі ми використовуємо метод найменших квадратів (МНК) для обчислення оцінок невідомих параметрів моделі. Підхід до мінімізації суми квадратів відхилень, заснований на попиті, є методом найменших квадратів.

Таблиця 3.4

Залежність власного капіталу та зобов'язань АТ «Ощадбанк»

Роки	X_i	Y_i	$\hat{y}_i = b_0 + b_1 x_i$	$e_i = y_i - \hat{y}_i$	X_i^2	$X_i \cdot Y_i$	e_i^2
1	2	3	4	5	6	7	8
2018	18561	199224	196622,8604	2601,14	344510721	3697796664	6765927,37
2019	19570	229574	207818,9956	21755,00	382984900	4492763180	473280217,67
2020	21954	211645	234272,5003	-22627,50	481978116	4646454330	512003772,04
2021	21887	213083	233529,0503	-20446,05	479040769	4663747621	418040974,53
2022	22181	247092	236791,3534	10300,65	491996761	5480747652	106103321,15
2023	28724	317811	309394,24	8416,76	825068176	9128803164	70841848,80
Сума	132877	1418429	1418429	9,72E-09	3005579443	32110312611	1587036061,57
Середнє	22146,17	236404,8					

Методом найменших квадратів обчислимо оцінки невідомих параметрів моделі b_0, b_1 у наступній послідовності :

використовуючи вбудовані функції MS Excel СУММ і СУММКВ формується матриця $X'X$ (формула 3.1):

$$X'X = \begin{matrix} n & \sum_{i=1}^n x_i \\ \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n x_i^2 \end{matrix} = \begin{matrix} 6 & 132877 \\ 132877 & 3005579443 \end{matrix} \quad (3.1)$$

використовуючи вбудовані функції MS Excel СУММ і СУММПРОИЗВ формується матриця $X'Y$ (формула 3.2):

$$X'Y = \frac{\sum_{i=1}^n y_i}{\sum_{i=1}^n x_i y_i} = \frac{1418429}{32110312611} \quad (3.2)$$

використовуючи вбудовану функцію MS Excel МОБР знаходиться матриця $(X'X)^{-1}$, обернена до матриці $(X'X)$:

$$(X'X)^{-1} = \begin{pmatrix} 7,968564601 & -0,000352291 \\ -0,000352291 & 1,59075E-08 \end{pmatrix} \quad (3.3)$$

використовуючи вбудовану функцію MS Excel МУМНОЖ обчислюється вектор оцінок параметрів моделі (формула 3.4):

$$B = (X'X)^{-1} X'Y = \begin{pmatrix} -9334,9845 \\ 11,09626878 \end{pmatrix} \quad (3.4)$$

Отже, невідомі параметри моделі становлять: $b_0 = -9334,9845$
 $b_1 = 11,09626878$

Запишемо рівняння регресії підставивши отримані значення невідомих у формулу і отримаємо:

$$y = 11,09626878 + 9334,9845 + e$$

Параметр b_0 показує, що при незмінному обсягу зобовязань, величина власного капіталу складе -9334,9845 млн. грн., параметр b_1 показує, що зміна власного капіталу на 1 тис. грн., призведе до збільшення зобовязань не менше, ніж на 11,09626878 тис. грн.

На основі обчислених залишків розраховується незміщена оцінка дисперсії залишків моделі $\hat{\sigma}_\varepsilon^2$ і стандартна похибка моделі $\hat{\sigma}_\varepsilon$:

$$\sigma_{\varepsilon}^2 = \frac{\sum_{i=1}^n e_i^2}{n-2} = \frac{1587036062}{4} = 396759015,4 \quad (3.5)$$

$$\sigma_{\varepsilon} = \sqrt{\sigma_{\varepsilon}^2} = 19918,81059 \quad (3.6)$$

Наступним кроком будується дисперсійно-коваріаційна матриця параметрів моделі :

$$var - cov(b) = \sigma_{\varepsilon}^2 (X'X)^{-1} = \begin{matrix} \sigma_{b_0}^2 & cov(b_0, b_1) \\ cov(b_1, b_0) & \sigma_{b_1}^2 \end{matrix} = \begin{matrix} 3161599845 & -139774,6793 \\ -139774,6793 & 6,311461544 \end{matrix} \quad (3.7)$$

і визначаються оцінки дисперсії параметрів моделі $\hat{\sigma}_{b_0}^2$, $\hat{\sigma}_{b_1}^2$ (формула 3.8 і 3.9) а також їхні стандартні похибки $\hat{\sigma}_{b_0}$, $\hat{\sigma}_{b_1}$:

$$\sigma_{b_0} = \sqrt{\sigma_{b_0}^2} = 56228,10547 \quad (3.10)$$

$$\sigma_{b_1} = \sqrt{\sigma_{b_1}^2} = 2,512262236 \quad (3.11)$$

Використовуючи вбудовану функцію КОРРЕЛ розраховуємо вибіркового коефіцієнт парної кореляції r_{yx} , який склав 0,910960381. Оскільки коефіцієнт кореляції наближений до 1, то можна зробити висновок, що між власним капіталом та зобов'язаннями існує тісний прямий лінійний зв'язок.

На основі визначеного коефіцієнта парної кореляції r_{yx} розраховуємо коефіцієнт детермінації R^2 :

$$R^2 = r_{yx}^2 = 0,829848816 \quad (3.12)$$

Коефіцієнт детермінації показує, що вплив пояснюючих змінних на залежну змінну є достатньо суттєвим, що свідчить про високий рівень адекватності моделі статистичним даним.

Для оцінки статичної значимості моделі обчислимо значення критерію Фішера за формулою:

$$F^* = \frac{R^2}{1-R^2} (n-2) = 19,50850529 \quad (3.13)$$

За статистичними таблицями F- розподілу Фішера для рівня значимості $\alpha = 0,05$ і ступенів вільності $v_1 = 1$ і $v_2 = n-2$ визначається критичне значення критерію Фішера $F_{кр}$:

$$F_{кр} = 7,7$$

Оскільки, виконується співвідношення $F < F_{кр}$, то дана модель є адекватною.

Наступним, перевіримо значущість значень параметрів. Для цього скористаємося t-тестом. За допомогою критерію Ст'юдента для двох параметрів розраховуємо значення наступним чином:

$$t_{b_0}^* = \frac{b_0}{\sigma_{b_0}} = -0,166019901 \quad (3.14)$$

$$t_{b_1}^* = \frac{b_1}{\sigma_{b_1}} = 4,416843362 \quad (3.15)$$

Далі виконуємо t - тестування вибіркового коефіцієнта парної кореляції r_{yx} . Розрахункове значення t – статистики для коефіцієнта парної кореляції визначається за наступною залежністю у формулі (3.16) :

$$t_R^* = \frac{r_{yx}\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r_{yx}^2}} = \frac{r_{yx}\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-R^2}} = 4,416843362 \quad (3.16)$$

Наступним кроком буде визначення прогнозного значення розміру власного капіталу $X_{pr} = 31490,37049$ млн. грн. Для цього має виконуватися наступна послідовність:

– точковий прогноз власного капіталу. Він представляє собою точкову оцінку математичного сподівання залежної змінної моделі і дає можливість обчислити наближене середнє прогнозне значення залежної змінної :

$$\widehat{y_{pr}} = X'_{pr}B = 340090,6305 \quad (3.17)$$

– інтервальний прогноз для математичного сподівання величини зобовязань :

$$M(y_{pr}) = \widehat{y}_{pr} \pm t_{\alpha/2} \widehat{\sigma}_\varepsilon \sqrt{X_{pr} (X'X)^{-1} X_{pr}} = 340090,6305 \pm -71947,17694 \quad (3.18)$$

– Обчислюємо середній коефіцієнт еластичності. Середнім коефіцієнтом еластичності називається величина :

$$\bar{E} = b_1 \frac{\bar{x}}{\bar{y}} = 1,039487283 \quad (3.19)$$

де $\bar{x} = \bar{D}$ – середнє значення величини чистих страхових премій; $\bar{y} = \bar{Q}$ – середнє значення чистого прибутку.

Коефіцієнт еластичності показує, що зростання величини зобовязань на 1% призводить до зменшення власного капіталу в середньому на 103 %.

Нами побудована кореляційно – регресійна модель залежності власного капіталу від величини зобовязань та проведена її верифікація. Таким чином, ми встановили, що існує суттєвий позитивний вплив зростання власного капіталу на величину зобовязань банку.

ВИСНОВКИ

Підтримання достатнього рівня ліквідності є необхідною передумовою для нормального функціонування банку, розміщення та використання банківських активів. За результатами кваліфікаційної роботи досліджено теоретико-методологічні аспекти, покладені в основу аналізу ліквідності та платоспроможності банківської установи та визначено стан ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» та шляхи їх зміцнення.

Досліджено сутність понять ліквідності та платоспроможності банківської установи та можна зробити висновок про відсутність єдиного постійного визначення ліквідності банківської установи через погляди в економічній літературі, де цей термін розглядається як «резерв» та «потік», існують ще багато його інтерпретацій і подається як своєрідний «прогноз». Проте ліквідність банку характеризується зв'язком між своєчасним і повним виконанням прийнятих зобов'язань. Поняття платоспроможності можна вважати більш широким, оскільки його суть полягає не тільки в здатності переводити активи в стан, який можна швидко задовольнити, але також передбачає, що фізична або юридична особа має можливість у належний час повністю задовольнити свої власні фінансові зобов'язання, які поєднуються з надійними кредитними, маркетинговими та іншими фінансовими заходами.

Тобто ліквідність постає важливою умовою платоспроможності, оскільки підлягає контролю за дотриманням не лише фізичною чи юридичною особою, а й певним зовнішнім органом.

Описано визначену роль ліквідності та платоспроможності для банківської установи та методологічні основи їх аналізу, головним чином встановивши, що ліквідність виступає як умова стабільності фінансової звітності, поряд з прибутковістю взаємодій та ризикованістю як активних, так і пасивних операцій. Актуальним завданням є також підтримання оптимального стану платоспроможності, адже саме його існування відкриває можливість для банківської установи повернути, наприклад, втрачену ліквідність і баланси до

бажаного стану шляхом зовнішніх запозичень. Крім того, основні ознаки оцінки потреби банківської установи в ліквідних коштах представлені методом структурних фондів, методом коефіцієнтів та методом джерел і використання коштів.

Ознайомлено з нормативно-інформаційним забезпеченням аналізу ліквідності та платоспроможності банківської установи, яке представлено кодексами, положеннями, різними постановами та рішеннями. Проте ці документи потребують доповнень та більш детальної інформації щодо цих категорій з огляду на їх важливість в управлінні та плануванні діяльності банку в майбутньому. Крім того, було проведено аналіз АТ «Ощадбанк» з метою покращення впізнаваності банку та зміцнення його позицій серед конкурентів з урахуванням його слабких сторін та багатьох факторів, які так чи інакше впливають на його функціонування.

Сформовано фінансово-економічний паспорт АТ «Ощадбанк» та окреслено місію, цінності діяльності та візію банку і встановлено його спрямованість на сприяння подальшого розвитку у напрямку якості послуг та новітніх технологій, що підтверджується початком застосуванням «хмарних технологій» у 2022 році.

Здійснено фінансово-економічний аналіз діяльності АТ «Ощадбанк» та з'ясовано збільшення активів, власного капіталу та зобов'язань. У ході дослідження того, як змінювалась структура активів, власного капіталу та зобов'язань визначено, що посилилась роль інвестицій в цінні папери, значно зросла питома вага нерозподіленого прибутку та забезпечень у структурі зобов'язань. Разом з цим для банку було притаманне скорочення обсягу прибутку, який він отримував, порівнюючи дані за 2022 рік, але потім було зростання прибутку на 836,3%. що могло бути зумовлене певною мірою значним збільшенням процентних, адміністративних та операційних та витрат і збільшенням чистого комісійного доходу, прибутку, що відноситься до власників материнського підприємства і прибутку, що відноситься до часток участі, що не забезпечують контролю, та нестабільністю величини базового прибутку на акцію, що належить власникам банку. Виходячи із результатів аналізу основних

показників, які описують діяльність АТ «Ощадбанк» також виявлено оптимальні значення показників ліквідності, погіршення фінансової стабільності, посилення ділової активності із активізацією інвестиційної активності банку.

Оцінено стан ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» за результатами чого є можливість зробити висновки про те, що в цілому у АТ «Ощадбанк» показники ліквідності зазнавали зростання, але як відповідали прийнятним значенням. У випадку нормативів, то їх банк дотримувався, хоча у випадку LCRів відбулось зниження величини за дані роки, що вірогідно було спричинено дестабілізацією економічного середовища у 2022 році.

Окреслено шляхи зміцнення ліквідності та платоспроможності АТ «Ощадбанк» в умовах зміни зовнішнього середовища з огляду на стан показників ліквідності та платоспроможності на основі проведеного аналізу. Таким чином, враховуючи важливість ліквідності та платоспроможності для банківської установи та необхідність пошуку та вдосконалення методів їх прогнозування, доцільно розробити ефективні плани заходів, які збалансують активні та пасивні операції за термінами та обсягами, більше проводити дослідження в в рамках даної теми можна вважати перспективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аксьонова Л., Мусаєв Е. Управління ліквідністю банку в сучасних умовах. *Економічний вісник ДВНЗ УДХТУ*. 2019. № 19. С. 65 – 70.
2. Андросова О. Ф., Пекарський Д. С. Ліквідність банківської системи України: сучасний стан та проблеми регулювання. *Вісник Запорізького національного університету*. 2021. № 1 (25). С. 139 – 145.
3. Блащук-Дев'яткіна Н. З. Конспект лекцій з навчальної дисципліни аналіз банківської діяльності. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 131 с.
4. Блащук-Дев'яткіна Н. З., Маруніч К. В. Управління ліквідністю банків. *Молодий вчений*. 2023. № 9 (121). С. 7 – 12.
5. Вахович І., Білошапка В. та ін. Моделювання системи антикризового управління у банківському секторі економіки України для забезпечення його фінансової стабільності. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. 5 (52). URL : <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4185> (дата звернення : 02.12.2024).
6. Гайдак К. М., Люта О. В. Ліквідність банківської установи : її сутність та види. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної online конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України»*. Суми : СумДУ, 2019. С. 96 – 100.
7. Гаркуша Ю., Антонюк А. Забезпечення банківської ліквідності в сучасних умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. № 3. С. 241 – 245.
8. Генча К.К., Клименко С. О. Ліквідність як проблема загальної фінансової стійкості банку. *Орликівські читання – 2024 : матеріали наук.-практ. конф.* (17 квітня 2024 р.). Миколаїв, 2024. С. 33 – 35.
9. Гладчук О. М., Марич М. Г., Нікіфоров П. О., Федішин М. П. Банківська система : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2023. 224 с.

10. Горяєва Л. В. Фінансовий аналіз банківської діяльності : теоретичні та методичні основи. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019.

11. Грудзевич У. Ліквідність та прибутковість банківської системи України у воєнний час. *Сучасна парадигма публічного управління: Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції (10–12 листопада 2022 р.)* / За наук. ред. к.е.н., доцента Стасишина А. В. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2022. С. 712 – 717. URL : https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Konferentsiia_Suchasna_paradyhma_2022.pdf (дата звернення: 15.10.2024).

12. Грудзевич У. Я., Дребот Н. П. Аналіз ліквідності та прибутковості банківської системи України в умовах воєнного стану *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2277> (дата звернення : 17.11.2024).

13. Грудзевич У., Дребот Н. Аналіз ліквідності та прибутковості банківської системи України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL : <file:///C:/Users/Acer/Downloads/2277-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2193-1-10-20230413.pdf> (дата звернення : 15.11.2024).

14. Гунько Н. І. Сутність та види ліквідності комерційного банку. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України : зб. наукових праць XII Всеукр. наук.-практ. Інтернет – конф., м. Вінниця, 16 черв. 2023 р. Вінниця, 2023. С. 53 – 61.*

15. Гусак Я. Банківська система України в умовах воєнного стану. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Кам'янець-Подільський, 12 квітня 2024 року). Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2024. С. 59 – 61.*

16. Данік Н. В., Тодоренко Є. В. Підвищення ліквідності комерційного банку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 302 – 306. URL : http://market-infr.od.ua/journals/2020/42_2020_ukr/53.pdf (дата звернення : 07.11.2024).
17. Демянчук О. І., Мартинюк О. В. Аналіз рівня фінансової безпеки комерційних банків. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. Вип. 25 (4). С. 53 – 61. URL : <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8944/1/Analysis%20of%20the%20level%20of%20financial%20security%20of%20commercial%20banks.pdf> (дата звернення : 13.11.2024).
18. Дорохова К. Е., Журавльова Т. О. Основи аналізу ліквідності і платоспроможності комерційного банку. *World science: problems, prospects and innovations : the 3rd International scientific and practical conference*, м. Торонто, 25 – 27 листоп. 2020 р. Торонто, 2022. С. 494 – 498.
19. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Яременко А. С. Ризик ліквідності комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI : 10.32702/2307-2105-2022.2.81 (дата звернення : 20.11.2024).
20. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Яременко А. С. Ризики ліквідності комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/83.pdf (дата звернення : 12.11.2024).
21. Дуброва Н. П., Іванова В. І. Забезпечення платоспроможності та ліквідності банку у системі підтримання його надійності. Наукові та прикладні аспекти удосконалення обліково-фінансового забезпечення підприємств в умовах нестійкої економіки : колективна монографія / за заг. ред. І. П. Приходька, О. М. Губарик. Дніпро : Пороги, 2021. С. 163 – 174.
22. Еркес О. Є., Гордієнко Т. М. Нові нормативи ліквідності в системі ризикоорієнтованого нагляду за діяльністю банків України. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. № 20. С. 635 – 642.
23. Замковий О. І., Марнопольська А. О. Сутність та фактори впливу на ліквідність банку. *Тиждень студентської науки – 2022 : матеріали 77 студ. наук.-техн. конф.*, м. Дніпро, 16-20 трав. 2022 р. Дніпро, 2022. С. 487 – 489.

24. Зверук Л. А., Руденко В. Ю. Система управління ліквідністю банківської установи. *Бізнесінформ*. 2018. № 11. С. 394 – 401.
25. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М. Банківський менеджмент : навч. посіб. 3-те вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 170 с.
26. Іващук О. Новітні підходи до управління ризиком ліквідності банківських установ. 2021. С. 200 – 202. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42966/1/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D1%89%D1%83%D0%BA.pdf> (дата звернення : 17.11.2024).
27. Ільчук П. Г., Коць О. О., Мартинюк Д. Я., Рак-Млинарська Е. Стан, динаміка та проблеми ліквідності банківської системи України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2020. URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/nov/22584/vse-29-8.pdf> (дата звернення : 27.11.2024).
28. Ільчук П. Г., Коць О. О. Особливості регулювання банківської ліквідності на макро- і мікрорівні. *Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії і практики*. 2021. № 6 (41). С. 32 – 42.
29. Киричук В. О., Сидорук М. В. Забезпечення інформаційної безпеки банківських систем. *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених з автоматичного управління присвяченої дню космонавтики*. Херсон : ХНТУ. 2020. С. 47 – 48.
30. Киричук В. О., Сидорук М. В. Сучасні тенденції і перспективи розвитку інформаційних технологій в банківській сфері. *Матеріали IX Міжнародної науково – практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених за тематикою «Використання інформаційних та комунікаційних технологій в сучасному цифровому суспільстві»*. Херсон : ХНТУ. 2020. С. 79 – 81.
31. Киричук В. О., Сидорук М. В. Використання MS Access в проектуванні бази даних банку. *Матеріали XII всеукраїнської науково-практичної конференції за тематикою «Актуальні проблеми комп'ютерних наук АПКН-2020»*. Хмельницький : ХНУ. 2020. С. 133 – 136.

32. Коваленко В. В. Управління ризиком ліквідності банків в умовах фінансової нестабільності. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/14.pdf (дата звернення : 21.11.2024).
33. Козак А. Р., Криворучко Н. М., Пелех О. Р., Руцишин Н. М. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку. *Вісник ЛТЕУ*. 2024. №75. С. 27 – 36. URL : <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1512/1423> (дата звернення : 06.11.2024).
34. Косарева І. П. Ліквідність банку : сутність та вплив основних факторів на діяльність банків. *Причорноморські економічні студії. Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 19. С. 99 – 103.
35. Король М. М., Співак В. О., Куліковська І. В. Сучасний стан показників української банківської системи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 47. С. 41 – 47.
36. Краснова І. В., Громницька І. Ю. Структурна позиція ліквідності банківської системи в циклічних умовах. *Ефективна економіка*. 2023. № 9. URL : <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2158/2185> (дата звернення : 12.11.2024).
37. Краснова І. В., Громницька І. Ю. Антикризові заходи управління ліквідністю банків в умовах воєнного стану в Україні. *Бізнесінформ*. 2023. № 8. С. 228 – 240.
38. Криклій О. А., Москаленко А. О. Вплив невизначеності на ліквідність банківської системи України. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8319> (дата звернення : 23.11.2024).
39. Кубах Т., Койло В., Єфіменко А. Використання таксономічного аналізу при оцінці ліквідності банку. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. 2023. Вип. 2(48). С. 38 – 49. URL : <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/492/486> (дата звернення : 24.11.2024).
40. Ладан О. І. Фактори впливу на ліквідність банків України. *Стратегічні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств у*

сучасних умовах господарювання : зб. тез доп. VII Всеукр. наук.-практ. заоч. конф., м. Черкаси, 17 квіт. 2020 р. Черкаси, 2020. С. 239 – 241.

41. Ларіонова К. Л., Донченко Т. В. Управління ліквідністю банків України в сучасних умовах : нормативний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 2. 2020. С. 76 – 82.

42. Лисьонкова Н. М., Єрмоленко О. А., Гармай І. Ю. Сутність та оцінка ліквідності банку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 5 (16). С. 295 – 300.

43. Литвинов А., Анічкін В., Куренна І. Забезпечення ліквідності та платоспроможності комерційного банку в системі заходів із забезпечення фінансової стабільності *Соціальне підприємництво як інструмент відновлення України: Форум стейкхолдерів розвитку соціального підприємництва* (м. Чернігів, 16 вересня 2024 р.) : тези доповідей. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С. 80 – 82.

44. Литвинюк М. В., Демиденко В. І. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності діяльності банкрута її вплив на прибутковість комерційного банку. *Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство*. 2021. Вип. 10. С. 631 – 636.

45. Любкіна О. В., Охрименко І. Б., Ярошенко С. С. До питання регулювання ліквідності банків України: стан та проблеми на тлі війни. *Наукові перспективи*. 2023. № 9. URL : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-364-380](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-364-380) (дата звернення : 06.11.2024).

46. Макаренко Ю. П., Сущенко Т. В. Аналіз управління ліквідністю банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/11.pdf (дата звернення : 24.11.2024).

47. Марченко О. В., Линьова В. Д. Аналіз підходів до визначення терміна «платоспроможність банку». *БізнесІнформ*. 2020. № 5. С. 56 – 61. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-5_0-pages-56_61.pdf (дата звернення : 17.11.2024).

48. Методика розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR). URL : https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/15022018_101rsh_m_zmina_2019.pdf?v=4 (дата звернення : 20.11.2024).

49. Михайлик О. М., Страшинська Л. В. Використання методики таксономічного аналізу для оцінювання рівня продовольчої безпеки України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. URL : <file:///C:/Users/Acer/Downloads/2313-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2230-1-10-20230428.pdf> (дата звернення : 29.11.2024).

50. Національний банк України. Упроваджуються нормативи ліквідності LCR та NSFR для банківських груп : веб-сайт. URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/uprovadjuyutsya-normativi-likvidnosti-lcr-ta-nsfr-dlya-bankivskih-grup> (дата звернення : 20.11.2024).

51. Неізнана О. В., Григорук А. А., Литвин Л. М. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану. *Economy and Society*, 2022. Вип. № 39. URL : https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=snJw7_MAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=snJw7_MAAAAJ:VLnqNzywnoUC (дата звернення : 25.11.2024).

52. Нікольчук Ю. М., Подокопна О. М. Імплементация зарубіжного досвіду управління ліквідністю комерційного банку у вітчизняну практику. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 2. С. 103 – 108. URL : <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=839> (дата звернення : 15.11.2024).

53. Новосьолова О. С. Ліквідність банку та банківської системи України як індикатор ефективності банківської діяльності. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 3.

54. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк». URL : <https://www.oschadbank.ua> (дата звернення : 24.11.2024).

55. Оладенко І. Ліквідність комерційного банку : сутність та управління. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2013/visnuk_89.pdf (дата звернення : 06.11.2024).
56. Охрименко І. Б., Білошапка В. С. Вплив банківського кредитування на економічний розвиток України : реалії та перспективи на тлі війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 6(8). С. 405 – 423.
57. Павленко О. П., Чорношкур Я. Управління економічною категорією «ліквідність» та інструментарій її впливу на платоспроможність комерційних банків. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 21. С. 271 – 278.
58. Павленко Л. Д., Ткаченко А. П. Ризик-фактори ліквідності банку та методи їх оцінювання в умовах волатильності банківської системи України. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL : <file:///C:/Users/E-mashines/Desktop/%D0%9B%D1%96%D0%BA%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/1.2.%201.3.!.pdf> (дата звернення : 06.11.2024).
59. Павленко Л. Д., Крухмаль О. В., Заріцька А. І. Інструменти управління ліквідності банку в умовах трансформації міжнародних правових норм у національне законодавство. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2021. Вип. 1. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8500> (дата звернення : 06.10.2024).
60. Перерва Р. Р., Шевцова О. Й. Ліквідності банку : поняття та фактори впливу. *Сучасні тенденції в розвитку банківської системи та фінансових ринків України : матеріали III всеукр. студентської наук.-практ. конф, м. Дніпро, 2023 р. Дніпро, 2023. С. 97 – 98.*
61. Петрова І. В. Фінансова стійкість банків : теоретичні та практичні аспекти. Одеса : Одеський національний економічний університет, 2021.
62. Правдиковська І. І., Дорошенко Н. О. Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 150 – 153. URL : <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5583> (дата звернення : 07.11.2024).

63. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення : 15.11.2024).

64. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Національного банку України від 28.08.2001 року, № 368. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата звернення : 14.11.2024).

65. Про запровадження коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR): Постанова правління НБУ № 158 від 24.12.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0158500-19#Text> (дата звернення : 22.11.2024).

66. Про особливості регулювання ліквідності банків у період дії воєнного стану : Постанова Національного банку України від 24.02.2022 р. № 22. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022500-22#Text> (дата звернення : 16.11.2024).

67. Прутська О. О., Візнюк В. Ю. Сучасний стан та проблеми ліквідності банківської системи України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 14. С. 846 – 848. URL : <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/168.pdf> (дата звернення : 16.11.2024).

68. Путінцева Т. В., Барановський О. І. Місце і роль ліквідності комерційних банків у забезпеченні їх фінансової безпеки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 3. С.4 – 18.

69. Путінцева Т. В. Сутність ліквідності комерційних банків. *Вісник Університету банківської справи*. 2019. № 2-3. С. 73 – 80.

70. Путінцева Т. В. Ліквідність комерційних банків України у забезпеченні їхньої фінансової безпеки. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2022.

71. Рибак І. Шляхи удосконалення управління банківським ризиком ліквідності в Україні. *Актуальні проблеми економіки, підприємництва та управління на сучасному етапі : матеріали доп. VII наук.-практ. конф. студ. та*

молод. вчених з міжнар. участю, м. Тернопіль, 21 жовт. 2022 р. Тернопіль, 2022. С. 354 – 357.

72. Савлук М. І. Банківська справа : навчальний посібник. Київ : Знання, 2022.

73. Сергєєва О., Яворський В. Управління ліквідністю як складова фінансової безпеки банку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць*. 2024. № 1-2 (314-315). С. 70 – 76.

74. Сидоренко І. П. Аналіз ризиків ліквідності в банківському секторі України. *Журнал фінансових досліджень*. 2022.

75. Сидорчук Я. Ю. Особливості підходів щодо визначення і оцінки платоспроможності та ліквідності банківських установ. *Modern economics*. 2017. № 6. С. 176 – 183. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_6_23 (дата звернення : 23.11.2024).

76. Стасишин А. В. Петик Л. О., Блащук-Дев'яткіна Н. З., Ситник Н. С. Банківська система : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

77. Стукан І. Ю., Стрижак А. П. Ліквідність банківської системи як індикатор економічної нестабільності. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1. С. 146 – 152.

78. Тищенко О. І., Тищенко В. В. Напрями регулювання банківської ліквідності за новими стандартами. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 53. С. 188 – 194.

79. Третьякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Ліквідність банку та ефективність впровадження нових нормативів ліквідності для банківської системи країни. *Інвестиції : практика та досвід*. 2023. № 5. С. 37 – 43.

80. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Романченко Ю. О. Оцінювання довгострокової ліквідності банків в Україні. *Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference «Fundamental and applied research in the modern world»*. 2021. С. 883 – 885.

81. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. Ліквідність та платоспроможність як характеристики надійності банківської системи. *Збірник тез в всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту»*. Хмельницький, 2020. С. 154 – 157. URL : <http://www.xktei.km.ua/naukova-diyalnist/naukovi-konferenciyi/> (дата звернення : 08.10.2024).
82. Фінансова звітність АТ «Ощадбанк» за 2021 – 2023 роки. URL : <https://www.oschadbank.ua/finansova-zvitnist> (дата звернення : 12.11.2024).
83. Холодна Ю., Попова Ю. Особливості регулювання ліквідності комерційних банків в сучасних умовах. *Економічний форум*. 2022. № 1 (2). С. 152 – 156.
84. Христофорова О. Ф., Мінасян М. Т. Ліквідність банківської системи та практичні аспекти її забезпечення в сучасних умовах України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 36. С. 109 – 114.
85. Циганова Н. В. Консолідація банків в умовах структурних трансформацій на фінансовому ринку: Дис... доктора екон. наук: 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. Київ: КНЕУ, 2021. 408 с.
86. Цісар Ю. В., Доценко І. О. Ліквідність банківської системи України: сучасний стан та напрями регулювання. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол. : Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та інші (відп. ред. Н. А. Хрущ)*. Хмельницький : ХНУ, 2021. С. 66 – 69.
87. Чепіжко О. В. Міжнародний досвід ідентифікації проблемного банку. *Бізнес Інформ*. 2022. № 6. С. 409 – 412.
88. Чібісова В. Ю. Проблема забезпечення ефективного регулювання ліквідності банків в сучасних умовах. *Бізнесінформ*. 2020. № 2. С. 350 – 357.
89. Чуркіна І. Є., Продан Т. Я. Виклики ліквідності та платоспроможності українських банків в сучасних реаліях. *Академічні візії*. 2023. Вип. 26. С. 1 – 11. URL : <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/832/753> (дата звернення : 23.11.2024).

90. Шептуха О. Сучасний стан та проблеми банківської ліквідності в Україні. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 3 (20).
91. Шийко В. І. Оцінювання управління ліквідністю банківських установ. *Інвестиції : практика та досвід*. 2018. № 12. С. 68 – 74.

ДОДАТКИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	11	65 850 018	28 376 712
Кредити, надані клієнтам	12	89 109 019	83 215 595
Інвестиції	13	173 447 680	143 398 851
Інвестиційна нерухомість	14	542 598	626 789
Передплата з податку на прибуток		62 772	470 943
Відстрочені активи з податку на прибуток	9	865 374	–
Основні засоби	15	10 208 797	6 521 344
Нематеріальні активи	15	2 465 154	2 106 476
Інші фінансові активи	16	746 511	1 319 773
Інші нефінансові активи	16	3 237 800	3 237 587
Всього активів		346 535 723	269 274 070
Зобов'язання та власний капітал			
Зобов'язання:			
Кошти банків	17	366 363	543 326
Рахунки клієнтів	18	302 944 010	233 940 309
Забезпечення	21	939 501	1 179 977
Інші фінансові зобов'язання	21	608 667	606 965
Інші нефінансові зобов'язання	21	1 450 879	1 289 951
Кредиторська заборгованість за податком на прибуток		2 953 486	49
Інші запозичені кошти	20	5 361 909	2 676 153
Випущені єврооблігації	19	2 935 584	6 041 534
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	9	–	97 833
Субординований борг	22	250 816	716 442
Всього зобов'язань		317 811 215	247 092 539
Власний капітал:			
Акціонерний капітал	23	49 724 980	49 724 980
Резерв переоцінки будівель		1 985 382	1 473 482
Резерв переоцінки за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		9 730	60 894
Резерв переоцінки інвестицій в інструменти капіталу, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		880 862	684 601
Кумулятивна сума курсових різниць		2 701	2 537
Непокритий збиток		(23 891 423)	(29 777 746)
Неконтрольована частка участі		12 276	12 783
Всього власного капіталу		28 724 508	22 181 531
Всього зобов'язань та власного капіталу		346 535 723	269 274 070

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління

16 квітня 2024 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

М.С. Демкович
В.о. головного бухгалтера

16 квітня 2024 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ"

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(у тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	11	28 376 712	19 001 319
Кредити, надані клієнтам	12	83 215 595	74 754 086
Інвестиції	13	143 398 851	128 686 039
Інвестиційна нерухомість	14	626 789	633 099
Основні засоби	15	6 521 344	6 947 115
Нематеріальні активи	15	2 106 476	2 049 509
Передплата з податку на прибуток		470 943	417 175
Інші фінансові активи	16	1 319 773	468 886
Інші нефінансові активи	16	3 237 587	2 014 206
Всього активів		269 274 070	234 971 434
Зобов'язання та власний капітал			
Зобов'язання			
Кошти банків	17	543 326	7 608 283
Рахунки клієнтів	18	233 940 309	191 452 639
Випущені єврооблігації	19	6 041 534	7 908 096
Інші запозичені кошти	20	2 676 153	2 818 312
Забезпечення	21	1 179 977	829 107
Інші фінансові зобов'язання	21	606 965	534 499
Інші нефінансові зобов'язання	21	1 290 000	880 297
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	9	97 833	173 704
Субординований борг	22	716 442	878 960
Всього зобов'язань		247 092 539	213 083 897
Власний капітал			
Акціонерний капітал	23	49 724 980	49 724 980
Непокритий збиток		(29 777 746)	(30 106 919)
Резерв переоцінки будівель		1 473 482	1 564 504
Кумулятивна сума курсових різниць		2 537	1 469
Резерв переоцінки за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		60 894	146 089
Резерв переоцінки інвестицій в інструменти капіталу, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		684 601	544 219
Неконтрольована частка участі		12 783	13 195
Всього власного капіталу		22 181 531	21 887 537
Всього зобов'язань та власного капіталу		269 274 070	234 971 434

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
18 липня 2023 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер
18 липня 2023 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-103 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року (перераховано*)	1 січня 2020 року (перераховано*)
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	11	19 001 319	26 553 199	56 803 112
Кошти в банках		—	—	40 681
Кредити, надані клієнтам	12	74 754 086	63 226 077	65 168 344
Інвестиції	13	128 686 039	130 251 541	113 616 183
Інвестиційна нерухомість	14	633 099	633 526	809 070
Основні засоби	15	6 947 115	7 913 375	8 553 607
Нематеріальні активи	15	2 049 509	1 812 070	1 394 495
Передплата з податку на прибуток		417 175	275 237	270 256
Інші фінансові активи	16	468 886	476 602	265 409
Інші нефінансові активи	16	2 014 206	2 458 270	2 223 588
Всього активів		234 971 434	233 599 897	249 144 745
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Зобов'язання:				
Кошти банків	17	7 608 283	5 823 982	58 040
Рахунки клієнтів	18	191 452 639	186 165 452	202 142 934
Випущені єврооблігації	19	7 908 096	11 744 616	18 303 877
Інші запозичені кошти	20	2 818 312	4 452 649	4 430 083
Забезпечення	21	829 107	634 094	526 697
Інші фінансові зобов'язання	21	534 499	512 606	562 740
Інші нефінансові зобов'язання	21	880 297	802 298	717 668
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	9	173 704	233 833	369 794
Субординований борг	22	878 960	1 276 240	2 462 640
Всього зобов'язань		213 083 897	211 645 770	229 574 473
Власний капітал:				
Акціонерний капітал	23	49 724 980	49 724 980	49 724 980
Резерв переоцінки будівель		1 564 504	1 572 968	1 817 194
Резерв переоцінки за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		146 089	429 062	639 249
Резерв переоцінки інвестицій в інструменти капіталу, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		544 219	546 998	378 956
Кумулятивна сума курсових різниць		1 469	1 583	1 061
Непокритий збиток		(30 106 919)	(30 334 988)	(33 004 661)
Всього власного капіталу, що відноситься до акціонера Банку		21 874 342	21 940 603	19 556 779
Неконтрольована частка участі		13 195	13 524	13 493
Всього власного капіталу		21 887 537	21 954 127	19 570 272
Всього зобов'язань і власного капіталу		234 971 434	233 599 897	249 144 745

* Різниця суми показані тут, не відповідають фінансовій звітності за 2020 рік і відображають здійснені перекласифікації, для Примітку 3.

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
1 серпня 2022 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер
1 серпня 2022 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-122 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Додаток 4
до постанови Правління
Національного банку України
15.02.2018 №11
(зі змінами)

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахунок яких передбачено Інструкцією № 368 та Положенням №290 станом на 01 січня 2024 року

(за даними файлу 01X до проведення коригуючих проводок за грудень 2023 року)

Таблиця

N з/п	Найменування банку	H1, тис. грн.	H2	H3	H7	H8	H9	H11	H12	Л13-1	Л13-2	LCR _{ВВ}	LCR _{ІВ}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	АТ “Ощадбанк”	27 646 436	16.57	8.30	7.44	54.91	0.08	0.00	0.01	185.3198	0.0757	280.2822	314.6141	199.4815

У колонках 3 – 8, 11, 12 таблиці зазначаються значення економічних нормативів і лімітів відкритої валютної позиції станом на 01 число місяця, у колонках 9, 10 таблиці – середньозважені значення за місяць, у колонках 13, 14 таблиці – значення, розраховані за формулою середньоарифметичної величини коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за останні 30 календарних днів.

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахунок яких передбачено Інструкцією № 368 та Положенням №290 станом на 01 січня 2023 року

(за даними файлу 01X до проведення коригуючих проводок за грудень 2022 року)

Таблиця

N з/п	Найменування банку	H1, тис. грн.	H2	H3	H7	H8	H9	H11	H12	Л13-1	Л13-2	LCR _{ВВ}	LCR _{ІВ}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	АТ “Ощадбанк”	19 427 446	14,48	10,52	9,79	80,07	0,26	0,00	0,01	214,8190	0,0334	312,4279	241,3965	177,3917

У колонках 3 – 8, 11, 12 таблиці зазначаються значення економічних нормативів і лімітів відкритої валютної позиції станом на 01 число місяця, у колонках 9, 10 таблиці – середньозважені значення за місяць, у колонках 13, 14 таблиці – значення, розраховані за формулою середньоарифметичної величини коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за останні 30 календарних днів.

Додаток 4
до постанови Правління
Національного банку України
15.02.2018 №11
(зі змінами)

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахунок яких передбачено Інструкцією № 368 та Положенням №290 станом на 01 січня 2022 року

(за даними файлу 01X до проведення коригуючих проводок за грудень 2021 року)

Таблиця

N з/п	Найменування банку	H1, тис. грн.	H2	H3	H6	H7	H8	H9	H11	H12	Л13-1	Л13-2	LCR _{ВВ}	LCR _{ІВ}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	АТ “Ощадбанк”	18 017 403	15,48	11,83	69,96	27,46	102,37	0,36	0,05	0,14	134,2071	2,5192	257,9796	149,6168	181,0153

У колонках 3 – 9, 12, 13 таблиці зазначаються значення економічних нормативів і лімітів відкритої валютної позиції станом на 01 число місяця, у колонках 10, 11 таблиці – середньозважені значення за місяць, у колонках 14, 15 таблиці – значення, розраховані за формулою середньоарифметичної величини коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за останні 30 календарних днів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
Процентні доходи			
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5	28 890 272	18 981 901
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	3 706 743	3 566 906
Всього процентних доходів		32 597 015	22 548 807
Процентні витрати	5	(13 867 477)	(7 564 688)
Чистий процентний дохід		18 729 538	14 984 119
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	29	1 363 633	(11 039 456)
Чистий процентний дохід/ (витрати) після (формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		20 093 171	3 944 663
Комісійні доходи	6	12 025 296	9 386 584
Комісійні витрати	6	(5 375 663)	(3 447 839)
Операції з іноземною валютою, нетто		937 821	1 234 118
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти		108 484	(3 588 937)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	7	(3 700 138)	8 321 816
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами і гарантіями		110 430	(304 573)
(Формування)/розформування резерву під збитки від знецінення нефінансових активів		(37 919)	(3 048)
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(36 998)	(3 321)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		–	903
Чистий прибуток/(збиток) від модифікації фінансових активів	29	(342 401)	(603 165)
Інші доходи		557 429	547 691
Інші витрати		–	(245 316)
Чистий непроцентний дохід		4 246 341	11 294 913
Операційні доходи		24 339 512	15 239 576
Витрати на виплати працівникам	8	(7 248 905)	(8 145 471)
Амортизаційні витрати	8	(2 002 715)	(1 833 746)
Інші адміністративні та операційні витрати	8	(5 841 418)	(4 628 921)
Прибуток від операційної діяльності		9 246 474	631 438
Прибуток/(збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		7 208	4 547
Прибуток/(збиток) до оподаткування		9 253 682	635 985
(Витрати)/ відшкодування з податку на прибуток	9	(3 277 200)	2 357
Чистий прибуток/(збиток)		5 976 482	638 342
Відноситься до:			
Акціонера Банку		5 976 989	638 754
Неконтрольованої частки участі		(507)	(412)

Примітки на сторінках 8- 105 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (у тисячах гривень)

Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
Чистий прибуток/(збиток)	5 976 482	638 342
Інші сукупні доходи/(витрати)		
Статті, які в подальшому не будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків		
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки акцій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	196 261	140 382
Чиста зміна резерву переоцінки будівель за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	613 175	(82 486)
Статті, які в подальшому будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків, після оподаткування:		
Курсові різниці від перерахунку іноземного підрозділу у валюту звітності	164	1 068
Чиста зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	(51 164)	(86 383)
Чиста сума резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в прибутки і збитки	–	1 188
Інші сукупні доходи/(витрати)	758 436	(26 231)
Всього сукупний дохід/ (витрати)	6 734 918	612 111
Відноситься до:		
Акціонера Банку	6 735 425	612 523
Неконтрольованої частки участі	(507)	(412)

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
16 квітня 2024 року

М.С. Демкович
В.о. головного бухгалтера
16 квітня 2024 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8- 105 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ"

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(у тисячах гривень)

	Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5	18 981 901	17 809 587
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	3 566 906	3 542 954
Процентні витрати	5	(7 564 688)	(7 989 345)
Чистий процентний дохід		14 984 119	13 363 196
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	29	(11 039 456)	(1 838 786)
Чистий процентний дохід після (формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		3 944 663	11 524 410
Комісійні доходи	6	9 386 584	9 802 378
Комісійні витрати	6	(3 447 839)	(3 597 784)
Операції з іноземною валютою, нетто		1 234 118	199 216
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки іноземної валюти		(3 588 937)	682 879
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	7	8 321 816	(5 330 992)
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами і гарантіями	29	(304 573)	(233 938)
(Формування)/розформування резерву під збитки від знецінення нефінансових активів		(3 048)	(9 140)
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(3 321)	9 300
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		903	2 351
Інші доходи		547 691	370 291
Інші витрати		(245 316)	(22 219)
Чистий прибуток/(збиток) від модифікації фінансових активів	29	(603 165)	(748 303)
Чистий непроцентний дохід		11 294 913	1 124 039
Операційні доходи		15 239 576	12 648 449
Витрати на виплати працівникам	8	(8 145 471)	(6 313 172)
Амортизаційні витрати	8	(1 833 746)	(1 861 325)
Інші адміністративні та операційні витрати	8	(4 628 921)	(3 422 073)
Прибуток від операційної діяльності		631 438	1 051 879
Прибуток/(збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4 547	-
Прибуток до оподаткування		635 985	1 051 879
Відшкодування з податку на прибуток	9	2 357	2 338
Чистий прибуток за рік		638 342	1 054 217
Чистий прибуток за рік, що відноситься до:			
Акціонера Банку		638 754	1 054 540
Неконтрольованої частки участі		(412)	(323)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ"

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах гривень)

Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року
Чистий прибуток за рік	638 342	1 054 217
Інші сукупні доходи/(витрати)		
Статті, які в подальшому не будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків:		
Чистий прибуток від переоцінки акцій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	140 382	(2 779)
Чиста зміна резерву переоцінки майна за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	(82 486)	(2 038)
Статті, які в подальшому будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків, після оподаткування:		
Курсові різниці від перерахунку іноземного підрозділу у валюту звітності	1 068	(114)
Чиста зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	(86 383)	(286 749)
Чиста сума резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в прибутки і збитки	1 188	3 776
Інші сукупні доходи/(витрати) за рік	(26 231)	(287 904)
Всього сукупний дохід за рік	612 111	766 313
Загальний сукупний дохід за рік, що відноситься до:		
Акціонера Банку	612 523	766 636
Неконтрольованої частки участі	(412)	(323)

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
18 липня 2023 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер
18 липня 2023 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-103 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Звіт подібності

метадані

Заголовок

Фільварковий на плагіат.docx

Автор

Фільварковий Іван Васильович

Науковий керівник / Експерт

Фільварковий Іван Васильович

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

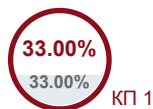
Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

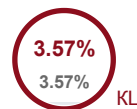
Заміна букв		143
Інтервали		0
Мікропробіли		42
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		270

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

14638

Кількість слів

112365

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	ННІЕМ_ ЕН_Безпека банків.pdf 12/4/2024 National University of Water and Environmental Engineering (National University of Water and Environmental Engineering)	303	2.07 %
2	http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2017/5(18)_2017.pdf	116	0.79 %
3	ННІЕМ_ ЕН_Безпека банків.pdf 12/4/2024 National University of Water and Environmental Engineering (National University of Water and Environmental Engineering)	116	0.79 %